

658.041

0616.๗

๗.3

ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม

สารนิพนธ์

ของ

นางอารีรัตน์ พันธุ์โยธิน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

กุมภาพันธ์ 2548

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒ 265576

28 เม.ย. 2548
๖๕๘

ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม

บทคัดย่อ
ของ
นางอารีรัตน์ พันธุ์โยธิน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
กุมภาพันธ์ 2548

อารีรัตน์ พันธุ์โยธิน. (2548). ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อาจารย์ที่ปรึกษา
สารนิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตนะ

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อ
การประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม
ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านตนเองและครอบครัว ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ และ
ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ จำแนกตามเพศ อาชีพผู้ปกครอง ความ
ต้องการศึกษาต่อ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน
นนทบุรีพิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 240 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ
รวบรวมเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ค่าร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน
ทางเดียว และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของ LSD

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและรายด้านอยู่ใน
ระดับเห็นด้วยมาก

2. นักเรียนที่เพศต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ
โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการ
ประกอบอาชีพอิสระ โดยรวม และด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ด้านความรู้พื้นฐานที่
จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. นักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการ
ประกอบอาชีพอิสระ โดยรวม และด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ด้านความรู้พื้นฐานที่
จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. นักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบ
อาชีพอิสระ ด้านตนเองและครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการ
ประกอบอาชีพอิสระ ด้านตนเองและครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

**THE OPINIONS TOWARDS SELF EMPLOYMENT OF MATTAYOM 3 STUDENTS AT
NONTABURIPITTAYAKOM SCHOOL**

**AN ABSTRACT
BY
MRS. AREERAT PUNYOTHIN**

**Presented in partial fulfillment of the requirements
For the master of Educational degree in Business Education
At Srinakharinwirot University
February 2005**

Areerat Punyothin. (2005). THE OPINIONS TOWARDS SELF EMPLOYMENT OF
MATTAYOM 3 STUDENTS AT NONTABURIPITTAYAKOM SCHOOL,
BANGKOK Master Project, M.Ed. (Business Education). Bangkok : Graduate School,
Srinakharinwirot University. Advisor : Assoc. Prof. Chusri Wongrattana

The purpose of this research was to study and compare the opinions of students toward self employment at Nonthaburipittayakom School in 3 aspects : one self and family, the characteristics of person who own self - employment and basic knowledges in self employment ; it was compared by sex level of achievement, expectation of further education, parents' occupation and parents' incomes.

The samples comprises of 240 Grade 9 students in Nonthaburipittayakom School. Questionnaire was used as a tool to collect data.

Percentage, mean, standard deviation , t - test and One - Way analysis of Variance were used to analyze the data.

The finding of research were :

1. Students' opinions toward self employment in overall aspects and each aspect were at the high level.
2. There was no statistical significant difference for students' opinions toward self employment in overall and each aspect from students with different sex.
3. There was statistical significant difference for students' opinions toward self employment in overall and each aspect at the .01 level which compare from level of achievement.
4. Students from different expectation of further education having opinions toward overall aspects, aspect in the characteristics of person who own self employment and basic knowledge of self employment aspect statistical significance at .05 level.
5. Students from different parents' occupation and incomes having opinions toward self and family aspect statistical significance at .05 level

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
สารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตนะ)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(อาจารย์ สนิฏฐากร ชูทรัพย์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตนะ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผจงศักดิ์ หมวดสง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพีร์ ลิ้มไทย)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)
วันที่ 5 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ได้จัดทำจนสำเร็จเรียบร้อยด้วยความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ ดูแล เอาใจใส่อย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ซึ่งกรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรีร์ ลี้มไทย อาจารย์สัญญากร ชูทรัพย์ และอาจารย์ไชศรี พานิกุล ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือ ตลอดจนให้คำชี้แนะ แก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนนันทบุรีพิทยาคม ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล ตลอดจนนักเรียนที่ได้ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือในการเก็บข้อมูลได้อย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณ เพื่อนๆนิสิต และเจ้าหน้าที่ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกๆท่านที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ สนับสนุน ให้กำลังใจ จนกระทั่งผลงานวิจัยเล่มนี้สำเร็จขึ้นมาได้

ท้ายที่สุด หากสารนิพนธ์ฉบับนี้มีประโยชน์แก่ผู้ใด ผู้วิจัยขอมอบความดีทั้งหมดที่ได้แต่นางสุมาลี ธรรมธัช , นายสุรศักดิ์ ธรรมธัช , นายพัฒนะ พันธุ์โยธิน , นายอภิพัฒน์ พันธุ์โยธิน นายมาดมันน์ พันธุ์โยธิน , เด็กหญิงบุญถวาย พันธุ์โยธิน และนางสาวพรทิพย์ คำพานิชย์ ผู้มีพระคุณ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ทุกท่าน ที่อบรมสั่งสอนให้ความรู้ ให้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

นางอารีรัตน์ พันธุ์โยธิน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม.....	7
การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม จังหวัดนนทบุรี.....	8
หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรศึกษาดอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533).....	10
ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระ.....	13
ประเภทของอาชีพอิสระ.....	14
คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ.....	15
ปัจจัยที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ.....	17
ทฤษฎีการเลือกอาชีพและพัฒนาการทางอาชีพ.....	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	29
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	29
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	29
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย.....	32
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	47
ความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีดำเนินการวิจัย.....	47
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
อภิปรายผล.....	50
ข้อเสนอแนะ.....	53
บรรณานุกรม.....	54
ภาคผนวก.....	59
ภาคผนวก ก	60
ภาคผนวก ข	66
ภาคผนวก ค	69
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	71

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความต้องการศึกษาต่อ อาชีพผู้ปกครอง และ รายได้ของผู้ปกครอง.....	36
2	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยรวม และรายด้าน.....	37
3	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านตนเองและครอบครัว โดยรวม และรายข้อ	38
4	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ โดยรวม และรายข้อ.....	39
5	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบ อาชีพอิสระโดยรวม และรายข้อ.....	40
6	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามเพศ.....	41
7	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	42
8	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามความต้องการศึกษาต่อ.....	43
9	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง.....	44
10	ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบ อาชีพอิสระของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกด้านตนเองและ ครอบครัว.....	45
11	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง.....	46

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ ซึ่งจะต้องประกอบด้วยความรู้ และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 : 12 – 43) การศึกษาจึงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคน อันเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าของสังคม ให้มีคุณภาพ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาต่อจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะเอื้อให้ผู้เรียนสามารถศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้ 2 สาย คือ สายสามัญ และสายอาชีพ ซึ่งทั้ง 2 สายนี้จะมีลักษณะที่แตกต่างกันอย่างชัดเจนทั้งด้านหลักการและหลักสูตร

อาชีพอิสระเป็นอาชีพสุจริตที่ผู้ประกอบอาชีพสร้างงานขึ้นมาเอง โดยตนเองเป็นเจ้าของกิจการและเป็นผู้ดำเนินกิจการ รวมทั้งรับผิดชอบงานโดยตรง (เจียรนัย ทรงชัยกุล. 2533 : 412) ซึ่งต้องอาศัยความบากบั่น ขยันขันแข็ง อดทน และช่วยเหลือตนเอง อีกทั้งเป็นการสร้างงานให้เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการว่างงานและก่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (สายนธ์ จันทรวีภาสวงศ์. 2530 : 3) แนวคิดเรื่องการประกอบอาชีพอิสระนี้ ได้มีการนำมาใช้ปรับปรุงหลักสูตรระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในปี พ.ศ. 2533 โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ศึกษาวิจัยแล้วพบว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่จะกำหนดแนวทางในการประกอบอาชีพให้เยาวชนมองเห็นช่องทางอาชีพของตนตั้งแต่วัยต้น ซึ่งจะนำไปสู่การเตรียมตัวประกอบอาชีพอิสระในอนาคต (ยาใจ แสงวงศ์. 2533)

การจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาจะต้องเน้นให้มากในเรื่องให้คนออกไปประกอบอาชีพ ที่ไม่ใช่เฉพาะแต่อาชีพที่ต้องใช้ทักษะแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งจะช่วยในการแก้ปัญหาการว่างงาน แนวคิดดังกล่าวนี้สอดคล้องกับ สัญญา จิตตานนท์ (2527 : 21) ที่กล่าวว่า อาชีพอิสระเป็นกลไกอันสำคัญยิ่ง ในการสร้างงาน อีกทั้งกุนนาร์ (สัญญา จิตตานนท์. 2527 : 12 : อ้างอิงมาจาก Gunnar.n.d.) กล่าวว่า การประกอบอาชีพอิสระเป็นการปลูกฝังประชาธิปไตย และส่งเสริมบุคคลให้ปกครองตนเองตลอดทั้งให้สามารถแก้ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้

การประกอบอาชีพอิสระมีความสำคัญมากเพราะ นอกจากจะเป็นการลดปัญหาการว่างงานแล้ว ยังเป็นพื้นฐานสำคัญในการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ และส่งเสริมการ

ประกอบอาชีพให้ได้ผลดีต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายทั้งสองสถาบันครอบครัว และสถาบันการศึกษาทุกระดับ (สำเนา ขจรศิลป์. 2534 : 10) ส่วนการประกอบอาชีพอิสระนั้นเปิดโอกาสให้ทุกคน ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระสามารถสร้างฐานะได้ภายในเวลาไม่กี่ปี โอกาสขยายกิจการก็มี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความขยันหมั่นเพียรของบุคคลนั้น (นิคม จันทรวิทุร. 2530 : 23)

ในการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลแต่ละบุคคลนั้น บุคคลจะเลือกอาชีพโดยพิจารณาจากลักษณะของอาชีพประกอบกับการพิจารณาตนเอง รวมถึงความต้องการของตลาดแรงงาน เวลา และทุนทรัพย์ที่จะใช้ในการเตรียมตัวประกอบอาชีพ นอกจากนี้บุคคลแวดล้อม ครอบครัว ถิ่นที่อยู่ค่านิยมของชุมชน ตลอดจนการปรับตัวของบุคคลยังมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคลด้วย (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 66 – 67 : อ้างอิงมาจาก Williamson. 1937) ซึ่งสอดคล้องกับประเสริฐ ศรีวิเศษ (2530 : 137) ที่กล่าวว่า การเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับอิทธิพล 2 ประการ คือ (1) อิทธิพลภายใน ได้แก่ ความสนใจ ค่านิยม ความสามารถ บุคลิกภาพ ความถนัด และความต้องการการส่วนตน และ (2) อิทธิพลจากภายนอก ได้แก่ ครอบครัว เพื่อน สภาพแวดล้อมทางสังคมและตลาดแรงงาน

✍ ผู้วิจัยเป็นครูสอนวิชาการงานอาชีพ ซึ่งเป็นวิชาปฏิบัติงานอาชีพ รหัสวิชา ข 041 ได้สำรวจเบื้องต้นเกี่ยวกับความต้องการในการเลือกประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม จังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษา เมื่อเดือนธันวาคม 2546 พบว่า มีนักเรียนร้อยละ 50.00 ที่สนใจและต้องการที่จะประกอบอาชีพอิสระในอนาคต ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูการงานอาชีพ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจ และความต้องการของนักเรียน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยจำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความต้องการศึกษาต่ออาชีพของผู้ปกครอง และ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง

ความสำคัญของการศึกษาวิจัย

1. เป็นแนวทางให้นักเรียนที่สนใจและช่วยเหลือนักเรียน โดยการให้ข้อมูลทางอาชีพในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อประกอบอาชีพอิสระ

2. เป็นแนวทางให้ครูการงานอาชีพ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม

จังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษา ให้ข้อมูลทางอาชีพเพิ่มเติมในการเรียนการสอน ทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติ เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรู้วิชาชีพในการออกไปประกอบอาชีพ อิสระได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 ของโรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม จังหวัดนนทบุรี จำนวนทั้งสิ้น 400 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 ของโรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม จังหวัดนนทบุรี ได้มาโดยการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งมีความเชื่อมั่น 90% ความคลาดเคลื่อน $\pm 10\%$ (ศิริชัย กาญจนวาสี. 2537: 106) โดยได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 240 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลของนักเรียน

3.1.1 เพศ คือ เพศชาย และเพศหญิง

3.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบ่งเป็น

3.1.2.1 คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50

3.1.2.2 คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป

3.1.3 ความต้องการศึกษาต่อ แบ่งเป็น

3.1.3.1 ระดับ ต่ำกว่าปริญญาตรี

3.1.3.2 ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

3.1.4 อาชีพของผู้ปกครอง แบ่งเป็น

3.1.4.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

3.1.4.2 รับจ้าง

3.1.4.3 ค้าขายหรือเจ้าของกิจการ

3.1.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง แบ่งเป็น

3.1.5.1 ต่ำกว่า 10,000 บาท

3.1.5.2 ตั้งแต่ 10,000 บาท ขึ้นไป

3.2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม จังหวัดนนทบุรี จำแนก 3 ด้านดังนี้

- 3.2.1 ด้านตนเองและครอบครัว
- 3.2.2 ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ
- 3.2.3 ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. อาชีพอิสระ หมายถึง งานที่บุคคลประกอบอาชีพหารายได้เอง โดยไม่มีนายจ้างหรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง โดยบุคคลนี้เป็นเจ้าของกิจการเอง ดำเนินธุรกิจด้วยการลงทุนในรูปของการผลิตการจำหน่ายหรือการให้บริการ เพื่อมุ่งหวังกำไรและเสี่ยงต่อการประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว

2. ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การแสดงออกทางความรู้สึกหรือ ความคิด ความเข้าใจ และการรับรู้ของนักเรียนที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยพิจารณาจากระดับคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ซึ่งแยกเป็น 3 ด้านดังนี้

2.1 ความคิดเห็นด้านตนเองและครอบครัว หมายถึง การที่นักเรียนมีความเข้าใจต่อผลที่เกิดจากการได้ประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีฐานะดี และมีความมั่นคงในอนาคตที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัวซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิถีทางในการประกอบอาชีพของตนเองและครอบครัว

2.2 ความคิดเห็นด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ การที่นักเรียนมีความเห็นว่าการประกอบอาชีพอิสระ ต้องพิจารณาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการว่าควรมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ การมีค่านิยมและเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ การมีใจรักงานด้านธุรกิจ การมีความคิดริเริ่มด้วยตนเองและกล้ารับผิดชอบต่อการริเริ่มต่าง ๆ เหล่านั้น การกล้าเสี่ยงอย่างมีเหตุผล การมีความเชื่อมั่นในตนเอง การมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจ การมีความอดสาเหในการทำงาน การมีความสามารถในการแก้ปัญหา การยึดมั่นในสัญญาการทำงาน การมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และการมีมนุษยสัมพันธ์ ต่อการประกอบอาชีพอิสระให้ประสบความสำเร็จด้วยดี

2.3 ความคิดเห็นด้านความรู้พื้นฐาน หมายถึง การที่นักเรียนเห็นด้วยว่าการประกอบอาชีพอิสระต้องพิจารณาเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานของผู้ประกอบการด้วย เพราะมีความจำเป็นเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพต่าง ๆ

2.3.1 ความรู้ด้านการผลิต หมายถึง ความชำนาญในกระบวนการผลิตสินค้าหรือการบริการที่มีคุณภาพ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านนี้อาจได้รับการศึกษาในสถาบันการศึกษาหรือประสบการณ์ในการทำงานของกิจการในครอบครัว หรือจากการฝึกงานกับภาคเอกชน

2.3.2 ความรู้ด้านการตลาด หมายถึง ความรู้ความชำนาญในกระบวนการจำหน่าย ผลผลิตหรือการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.3 ความรู้ด้านการจัดการ หมายถึง ความรู้ความสามารถและทักษะในการจัดระบบงาน การวางแผน การดำเนินงาน การประสานงาน การควบคุมและการประเมินผล เพื่อให้กิจการดำเนินไปด้วยดีทั้งในด้านผลกำไร ด้านชื่อเสียงและด้านความไว้วางใจจากลูกค้า

2.3.4 ความรู้ด้านอื่น ๆ หมายถึง มีความสามารถในการโฆษณา การบัญชี กฎหมาย ภาษีอากร และการวิเคราะห์สภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ควบคุมและการประเมินผล เพื่อให้กิจการดำเนินไปด้วยดีทั้งในด้านผลกำไร ด้านชื่อเสียงและด้านความไว้วางใจจากลูกค้า

3. ความต้องการศึกษาต่อ หมายถึง การที่นักเรียนจบการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 แล้วต้องการที่จะไปศึกษาต่อในระดับ ปวช. และ ปวส. กับระดับปริญญาตรีขึ้นไป เมื่อจบการศึกษาแล้วสามารถไปประกอบอาชีพได้

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมที่แสดงถึงความสามารถของนักเรียน ซึ่งวัดผลการเรียนเฉลี่ยทุกภาควิชา โดยแบ่งเป็น กลุ่ม 2 กลุ่ม คือ คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50 และคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป

5. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง งานของผู้ที่ให้การอุปการะเลี้ยงดูนักเรียนอยู่ในปัจจุบัน ถ้าบิดามารดาเป็นผู้อุปการะให้ถือเอาอาชีพของบิดา ในกรณีที่ไม่มีบิดาหรือบิดาไม่มีอาชีพให้ถือเอาอาชีพของมารดาและถ้านักเรียนไม่ได้รับการอุปการะจากบิดามารดาให้ถือเอาอาชีพของผู้ปกครองที่รับอุปการะเลี้ยงดูนักเรียนอยู่ในปัจจุบัน จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

5.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ หมายถึง ผู้ที่รับราชการหรือทำงานในสังกัดของหน่วยงานของรัฐบาล ผู้ที่รับราชการหรือทำงานในสังกัดของหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ เช่น ไฟฟ้า ประปา

5.2 รับจ้าง หมายถึง ผู้ที่รับจ้างเป็นรายวัน รายเดือน

5.3 ค้าขาย หรือ เจ้าของกิจการ หมายถึง อาชีพที่บุคคลประกอบอาชีพหารายได้เอง โดยไม่มีนายจ้างหรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง โดยบุคคลนี้เป็นเจ้าของกิจการเอง ดำเนินธุรกิจด้วยการลงทุนในรูปของการผลิตการจำหน่าย หรือการให้บริการเพื่อมุ่งหวังกำไร

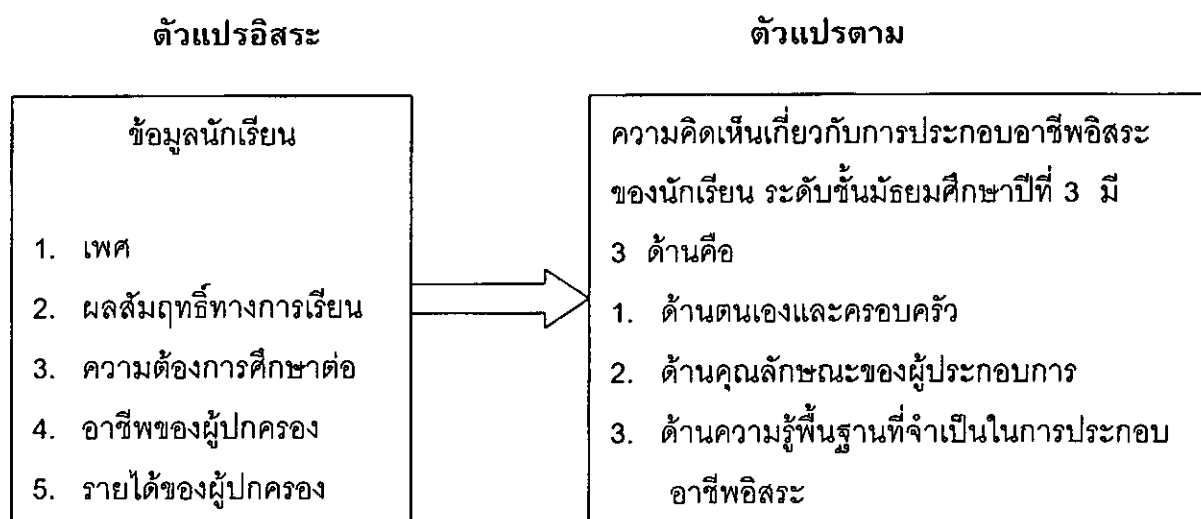
6. รายได้ของผู้ปกครอง หมายถึง รายได้ของบิดาและมารดา รวมกันต่อเดือนหรือรายได้ของผู้อุปการะ จำแนกเป็น

6.1 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท

6.2 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป

7. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนนทบุรียพิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547

กรอบแนวความคิดในการศึกษาค้นคว้า

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
4. นักเรียนที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
5. นักเรียนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งสาระสำคัญออกเป็นหัวข้อ ดังนี้

1. ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม
2. การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม จังหวัดนนทบุรี
3. หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรศึกษาดอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
4. ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระ
5. ประเภทของอาชีพอิสระ
6. คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ
7. ปัจจัยที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
8. ทฤษฎีการเลือกอาชีพและพัฒนาการทางอาชีพ
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - งานวิจัยในต่างประเทศ
 - ✓ - งานวิจัยในประเทศ

1. ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม

โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้เริ่มเปิดทำการสอนในปีการศึกษา 2527 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 30 พฤษภาคม 2527 ใช้อักษรย่อ น.พ. สี่ประจำโรงเรียน ฟ้า-ขาว ดันไม้ประจำโรงเรียน ตันนนทรี ตราโรงเรียนเป็นรูปตราจังหวัดนนทบุรี มีคำว่า น.พ. อยู่ที่ตัวหม้อทนนท์ คติพจน์ "น อรยั กริสสาม" (ต้องไม่กระทำการที่ต่ำทราม)

การจัดตั้งผู้ริเริ่มได้แก่ นายณรงค์ อนันตรังสี ศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี กับ นายกว้าง รอบคอบ ผู้อำนวยการโรงเรียนปากเกร็ด ประธานกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา (สศ.) จังหวัดนนทบุรี ขณะนั้น ได้ขอความกรุณาจาก คุณธวัช ทานสัมฤทธิ์ ผู้มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินของทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ในเนื้อที่ 18 ไร่ 1 งาน 58 ตารางวา ตามโฉนดที่ 1840 เลขที่ 68/1 หมู่ที่ 9 ถนนติวานนท์ ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี และได้รับความกรุณาจาก คุณธวัช ทานสัมฤทธิ์ เป็นอย่างดี โดยได้ โอนกรรมสิทธิ์การเช่าที่ดินให้แก่กรมสามัญศึกษาเพื่อจัดตั้งโรงเรียน

ในปีการศึกษา 2527 ได้รับอนุญาตให้เปิดรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 4 ห้องเรียน สำหรับสถานที่เรียนชั่วคราว ระยะแรกเรียนที่โรงเรียนปากเกร็ด ดังนั้นจังหวัดได้แต่งตั้งให้ นายกว้าง รอบคอบ เป็นผู้รักษาการในตำแหน่งครูใหญ่ จากนั้นกรมสามัญศึกษาจึงมีคำสั่งแต่งตั้งให้ นายชูชาติ ชัยบุรินทร์ ครูใหญ่โรงเรียนนนทภิพัตถ์มาดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ต่อมาทางโรงเรียนได้รับความเมตตาจาก พระธรรมโกศาจารย์ (ท่านเจ้าคุณปัญญานันทภิกขุ) วัดชลประทาน-รังสฤษฎ์ ให้ใช้โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ เป็นสถานที่เรียนชั่วคราว สำหรับครูนั้นได้ยืมข้าราชการครูจากสำนักงานประถมศึกษาแห่งชาติ จังหวัดนนทบุรี มาช่วยสอนจำนวน 6 คน และได้ย้ายมาทำการเรียนการสอนในที่ดินของโรงเรียนเอง เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2529

1 ตุลาคม 2544 สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดนนทบุรี ได้ประกาศให้โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม อยู่ในสภวิทยาเขตเมืองนนท์ ปัจจุบันโรงเรียนมีจำนวนห้องเรียนทั้งสิ้น 47 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 1,711 คน จำนวนครู-อาจารย์ 92 คน

2. การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม จังหวัดนนทบุรี

วิสัยทัศน์ของโรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม

โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคมเป็นโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ ด้วยบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในวิชาชีพพร้อมสิ่งแวดล้อมที่ดี มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถทางวิชาการมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ก้าวทันเทคโนโลยี มีความสุขบนพื้นฐานของความเป็นไทย

พันธกิจของโรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม

1. พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
2. ส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรทางการศึกษาให้ได้รับการพัฒนาวิชาชีพอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง
3. ปลูกฝังผู้เรียนให้เกิดพัฒนาการที่ดีในด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
4. พัฒนาความสามารถด้านวิชาการของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา
5. พัฒนาสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ก่อให้เกิดความสุขและเอื้อต่อการเรียนรู้แก่ผู้เรียน
6. สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ
7. ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นความเป็นไทย

หลักการ

1. เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ
4. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดมุ่งหมาย

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา ศาสนาที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์
2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า
3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ปรับวิธีการคิด วิธีการทำงานได้ เหมาะสมกับสถานการณ์
4. มีทักษะ และกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญญา และทักษะในการดำเนินชีวิต
5. รักการออกกำลังกาย ดูแลตนเองให้มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี
6. มีประสิทธิภาพในการผลิต และการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิต มากกว่าผู้บริโภค
7. เข้าใจในประวัติศาสตร์ของชาติ ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมือง ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
8. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติ และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
9. รักประเทศชาติ และท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้แก่สังคม

3. หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรการศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

เวลาเรียน

1. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาเรียนประมาณ 3 ปี หรือ 6 ภาคเรียน
2. ในปีการศึกษาหนึ่ง ให้แบ่งเป็นภาคเรียนปกติ 2 ภาค ภาคเรียนละ 20 สัปดาห์ และโรงเรียนอาจเปิดภาคฤดูร้อนได้อีกตามที่เห็นสมควร สำหรับภาคฤดูร้อนซึ่งมีเวลาเรียน 4 สัปดาห์ เวลาเรียนต่อสัปดาห์ของรายวิชาที่เปิดสอน จะต้องเป็น 5 เท่าของภาคปกติ
3. ในสัปดาห์หนึ่ง โรงเรียนต้องเปิดเรียนไม่น้อยกว่า 5 วัน วันละไม่น้อยกว่า 7 คาบ คาบละ 50 นาที รวมอย่างน้อย 39 คาบ
4. ให้เรียนตามหลักสูตรอย่างน้อยสัปดาห์ละ 30 คาบ และให้โรงเรียนจัดให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี หรือยุวกาชาด หรือ ผู้บำเพ็ญประโยชน์เป็นกิจกรรมบังคับ 1 คาบต่อสัปดาห์ และกิจกรรมอื่น 1 คาบต่อสัปดาห์ และ กิจกรรมแนะแนวหรือกิจกรรมแก้ปัญหาหรือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ 1 คาบต่อสัปดาห์ นอกจากนี้ให้มีเวลาสำหรับผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมอิสระอีกสัปดาห์ละ 2 คาบ

หน่วยการเรียนรู้

รายวิชาใดที่ใช้เวลาเรียน 2 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียน ให้มีหน่วยการเรียนรู้ 1 หน่วยการเรียนรู้ รายวิชาใดที่มีจำนวนคาบเรียนมากกว่าหรือน้อยกว่า 2 คาบต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียน ให้มีจำนวนหน่วยการเรียนมากขึ้นหรือน้อยลงเป็นไปตามสัดส่วน

วิชาบังคับและวิชาเลือกเสรี

1. ผู้เรียนจะต้องเรียนวิชาบังคับและวิชาเลือกเสรีตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของหลักสูตร สำหรับภาษาต่างประเทศ นักเรียนจะเลือกเรียนได้เพียง 1 ภาษา
2. การจัดทำรายวิชาบังคับเลือกและวิชาเลือกเสรี นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและการใช้แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

การประเมินผลการเรียน

การประเมินผลการเรียนและการโอนผลการเรียนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พ.ศ. 2533

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. ต้องเรียนวิชาบังคับและวิชาเลือกเสรีตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้าง จำนวน 90 หน่วยการเรียนรู้ และทุกรายวิชาต้องได้รับการตัดสินผลการเรียน
2. ต้องได้หน่วยการเรียนรู้วิชาบังคับแกนวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษา
3. ต้องได้หน่วยการเรียนรู้ทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 80 หน่วยการเรียนรู้
4. ต้องเข้าร่วมกิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 2 กิจกรรม โดยให้เลือกกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี หรือกิจกรรมยุวกาชาด หรือกิจกรรมผู้นำเพื่อประโยชน์ เป็นกิจกรรมบังคับ 1 คาบต่อสัปดาห์ และเลือกกิจกรรมอื่น ๆ อีก 1 คาบต่อสัปดาห์ โดยแต่ละกิจกรรมต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาทั้งหมดที่จัดกิจกรรมของแต่ละภาคเรียน และต้องผ่านจุดประสงค์สำคัญของกิจกรรมตามที่กำหนด

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

ในกรณีที่จะมีการยกเลิก เพิ่มเติม และเปลี่ยนแปลงรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ให้ทำเป็นประกาศหรือคำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการ

โครงสร้าง

1. วิชาบังคับ จำนวน 57 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่รายวิชาดังต่อไปนี้

1.1 วิชาบังคับแกน จำนวน 39 หน่วยการเรียนรู้

ภาษาไทย	12	หน่วยการเรียนรู้
วิทยาศาสตร์	9	หน่วยการเรียนรู้
คณิตศาสตร์	6	หน่วยการเรียนรู้
สังคมศึกษา	6	หน่วยการเรียนรู้
พลานามัย	3	หน่วยการเรียนรู้
ศิลปศึกษา	3	หน่วยการเรียนรู้

1.2 วิชาบังคับเลือก จำนวน 18 หน่วยการเรียนรู้

สังคมศึกษา	6	หน่วยการเรียนรู้
พลานามัย	6	หน่วยการเรียนรู้
การงาน	6	หน่วยการเรียนรู้

2. วิชาเลือกเสรี จำนวน 33 หน่วยการเรียนรู้ ให้เลือกจากรายวิชาในกลุ่มวิชาต่าง ๆ ต่อไปนี้

2.1 กลุ่มวิชาภาษา

ภาษาไทย

ภาษาต่างประเทศ

2.2 กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์

วิทยาศาสตร์

คณิตศาสตร์

2.3 กลุ่มวิชาสังคมศึกษา

2.4 กลุ่มวิชาพัฒนาบุคลิกภาพ

พลานามัย

ศิลปศึกษา

2.5 กลุ่มวิชาการทำงานและอาชีพ ประกอบด้วย

กลุ่มวิชาบังคับเลือก จำนวน 6 หน่วยการเรียนรู้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

งานบ้าน

การจัดการในบ้าน

งานช่างพื้นฐาน

งานเกษตรพื้นฐาน

โครงงาน

ปฏิบัติงานอาชีพ

3. กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมต่อไปนี้

3.1 กิจกรรมตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ คือ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี หรือยุวกาชาด หรือผู้นำเพ็ญประโยชน์ จำนวน 1 คาบ ต่อสัปดาห์ต่อภาค และกิจกรรมอื่น ๆ อีก 1 คาบ ต่อสัปดาห์ต่อภาค

3.2 กิจกรรมแนะแนว หรือกิจกรรมแก้ปัญหา หรือกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ จำนวน 1 คาบ ต่อสัปดาห์ต่อภาค

3.3 กิจกรรมอิสระของผู้เรียน จำนวน 2 คาบ ต่อสัปดาห์ต่อภาค

หมายเหตุ ผู้เรียนที่นับถือศาสนาพุทธให้เลือกเรียนรายวิชาพระพุทธศาสนา ในกลุ่มวิชาสังคมศึกษา ภาคเรียนละ 1 รายวิชา ตลอด 3 ปี

4. ความหมายของการประกอบอาชีพอิสระ

จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระผู้วิจัยพบว่า ผู้ให้ความหมายของคำว่า Self Employment เป็นการประกอบอาชีพอิสระหรือการประกอบอาชีพส่วนตัวไว้ดังนี้

สุริพร ศรัทธากิตติกุล (2521 : 5) กล่าวว่า อาชีพอิสระ หมายถึง งานอาชีพที่แต่ละบุคคลสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการทำมาหาเลี้ยงชีพได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องไปรับจ้างผู้อื่นเสมอไป หรือ จะไปรับจ้างก็ทำได้

เจลีเยว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ (2527 : 8) ได้ให้ความหมายการประกอบอาชีพอิสระว่า ผู้ที่ประกอบธุรกิจตามความพึงพอใจของตนเอง โดยจะทำคนเดียวหรือร่วมกันทำในครอบครัว หรือมีผู้ร่วมงานไม่เกิน 9 คน เช่น ร้านอาหาร ร้านตัดเย็บเสื้อผ้า ร้านขายสินค้า เป็นต้น

สุนทร โคตรบรรเทา (2527 : 71) ให้ความหมายว่า อาชีพอิสระ หมายถึง อาชีพ ที่ผู้ประกอบการอาชีพสร้างขึ้นมาเอง ลงทุน ดำเนินการเอง ไม่รับคำสั่ง หรือไม่มีการออกคำสั่ง ตัดสินใจด้วย ตนเอง ผลิตสินค้าและบริการให้กับลูกค้าเอง มีการลงทุนเพื่อหวังกำไร และเสี่ยงต่อการล้มเหลว

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2527 : 5) ได้ให้คำจำกัดความของอาชีพอิสระว่า หมายถึง การที่บุคคลเจ้าของธุรกิจหรือเป็นหุ้นส่วนในธุรกิจอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือนัยหนึ่ง คือ การที่บุคคลประกอบอาชีพหา รายได้เอง โดยไม่มีนายจ้างหรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง

ประดิษฐ์ ชาสสมบัติ และผาสุก พงษ์ไพจิตร (2530 : 1) ได้ให้ความหมายของการประกอบอาชีพส่วนตัว หรือการประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การประกอบธุรกิจส่วนตัวหรือของครัวเรือนหรือระหว่างหุ้นส่วนด้วยกัน เพื่อมุ่งหวังรายได้และกำไรโดยผู้ประกอบการเป็นผู้ทำงานในกิจการของตนเอง

สุรเดช วิเศษสุรการ (2530 : 10) ได้ให้ความหมายการประกอบอาชีพส่วนตัวว่า งานที่ไม่ใช่งานรับจ้าง ไม่รับราชการ ไม่เป็นลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ แต่เป็นเจ้าของกิจการด้วยตนเอง ซึ่งอาจเริ่มจาก ร้านแผงลอย หาบเร่ แล้วขยายมาเช่าห้องแถวจนต่อไปอาจขยายเปิดสาขาเพิ่มขึ้นต่อไปอีกก็ได้

✓ จากความหมายดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า การประกอบอาชีพอิสระ หมายถึง การที่บุคคลประกอบอาชีพหารายได้เอง ไม่มีนายจ้างหรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง โดยบุคคลนั้นเป็นเจ้าของกิจการเอง ดำเนินธุรกิจด้วยการลงทุนในรูปของการผลิต การจำหน่ายหรือการให้บริการ เพื่อหวังกำไร และเสี่ยงต่อการล้มเหลว

5. ประเภทของอาชีพอิสระ

มีผู้สนใจศึกษาประเภทของอาชีพอิสระ และได้จัดแบ่งประเภทอาชีพอิสระตามเหตุผลและความจำเป็นที่แตกต่างกัน เช่น

ทบวงมหาวิทยาลัย (2526 : 23) ได้จัดหมวดหมู่ของเยาวชนผู้ประกอบอาชีพอิสระไว้ 3 ประเภท คือ

1. ประเภทค้าขาย ได้แก่ ขายของชำ ขายข้าวแกง ขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป ขายของเล่นสำหรับเด็ก ขายเครื่องเขียนแบบเรียน ขายผักผลไม้ ขายอุปกรณ์การเกษตร และขายเครื่องสำอาง

2. ประเภทบริการ ได้แก่ รับจ้างทั่วไป รับเหมาก่อสร้างทั่วไป เสริมสวย รับซ่อมผ้า ขับริด ส่งโดยสาร

3. ประเภทเกษตรกรรม ได้แก่ ทำไร่ ทำนา ทำสวน และเลี้ยงสัตว์

สัญญา จัดตันทน (2527 : 16) อธิบายว่า อาชีพอิสระหรืออาชีพส่วนตัว ถ้าจะแบ่งตามระดับความสามารถในการประกอบอาชีพแล้วอาจแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มอาชีพที่ใช้ทักษะ หรือความรู้ในระดับปริญญา หรืออนุปริญญา เช่น แพทย์ วิศวกร ทนายความ ผู้ตรวจบัญชี และครู – อาจารย์ เป็นต้น

2. กลุ่มอาชีพที่ใช้ทักษะหรือความรู้ในระดับต่ำกว่าอนุปริญญา คือ ช่างต่าง ๆ เช่น ช่างเครื่องยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างวิทยุ เขียนแบบ ตัดเสื้อ ตัดผม เสริมสวย เย็บหนัง เป็นต้น

3. กลุ่มอาชีพที่ไม่ต้องใช้ทักษะ หรือวิชาชีพอย่างหนึ่งอย่างใด โดยเฉพาะ เช่น ผู้ประกอบอาชีพขายของชำ ขายข้าวแกง ขายหนังสือต่าง ๆ ทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์ หาบเร่ แผงลอย ขับริดแท็กซี่ ตลอดจนรับสินค้ามาขายเอง เป็นต้น

กรมวิชาการ (2530 : 4) ได้จำแนกประเภทของการประกอบอาชีพอิสระได้ดังนี้ คือ อาชีพด้านอุตสาหกรรม ด้านเกษตรกรรม ด้านคหกรรม ด้านพาณิชยกรรม และด้านศิลปหัตถกรรม

กรมสามัญศึกษา (2535 ค : 15) ได้แบ่งประเภทการประกอบอาชีพเป็น 2 ประเภท คือ

1. อาชีพอิสระ โดยแบ่งเป็น

1.1 อาชีพผู้ผลิต ได้แก่ อาชีพที่ผู้ดำเนินการผลิตชิ้นงานเพื่อจำหน่าย เช่น งานประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ เครื่องปั้นดินเผา ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เป็นต้น

1.2 อาชีพบริการ ได้แก่ อาชีพที่ผู้ดำเนินการได้เอื้ออำนวยความสะดวก หรือให้บริการแก่ผู้บริโภค เช่น ช่างซ่อมวิทยุโทรทัศน์ แม่ค้า ช่างตัดผม ช่างเสริมสวย เป็นต้น

2. อาชีพรับจ้าง หมายถึง อาชีพใดก็ตามที่ผู้ประกอบอาชีพ ไม่ได้เป็นเจ้าของกิจการเอง แต่ทำงานภายใต้ระบบหรือข้อกำหนดของหน่วยงานหรือนายจ้างที่ตนสังกัดอยู่ เช่น ข้าราชการ ลูกจ้าง รัฐวิสาหกิจ พนักงานห้างร้าน บริษัท เป็นต้น

6. คุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระ

✓ จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง มีผู้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระได้ดังนี้

✓ เฉลียว สุวรรณกิตติ (2530 : 7-16) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพอิสระ และ หลักการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ ดังต่อไปนี้

1. มีความอดทนในการทำงานหนักได้
2. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
3. ในการประกอบกิจการใด ๆ มักจะตั้งเป้าหมายสูงและสามารถปฏิบัติได้
4. เป็นผู้มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ
5. ไม่เบื่อง่าย ไม่ชอบทิ้งอะไรกลางคัน เมื่อพบอุปสรรค
6. มีหลักในการแก้ปัญหาอย่างไม่เสื่อมคลาย
7. รู้จักใช้คำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่นให้เป็นประโยชน์
8. รู้จักใช้ความคิดแต่หนหลังเป็นบทเรียน
9. มีความคิดริเริ่มและกล้ารับผิดชอบต่อการริเริ่มต่าง ๆ
10. เห็นคุณค่าของเงิน

ศรีสง่า กรรณสูตร และสาโรช บัวศรี (2521 : 78) กล่าวว่า ผู้ประกอบอาชีพอิสระหรือผู้ประกอบการต้องมีคุณสมบัติหลายประการ เช่น ความรู้ในการจัดการ การตลาด ประสิทธิภาพทางการค้า และมีเงินทุน

ผุสดี รุมาคม และเกศินี วิฑูรชาติ (2529 : 34 – 36) กล่าวว่า สิ่งที่สำคัญที่เชื่อถือได้ว่าการประกอบอาชีพอิสระจะประสบผลสำเร็จ ควรมีความสามารถด้านเทคนิค ความคิดริเริ่ม บุคลิกภาพ ความเฉลียวฉลาด ลักษณะเป็นผู้นำ ความกล้าหาญ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร สร้างสรรค์ ความซื่อสัตย์ และมีความมั่นคงทางอารมณ์

จากหนังสือ Committee for Economic Development ของสหรัฐอเมริกา (ดนัย เทียนพุฒ. 2531 : 26 ; อ้างอิงมาจาก Committee for Economic Development : n.d.) กล่าวว่า คุณลักษณะของธุรกิจขนาดย่อมหรือการประกอบอาชีพอิสระ มีดังนี้

1. การบริหารงานต้องเป็นอิสระไม่มีบริษัทอื่นมาควบคุม เจ้าของต้องเป็นผู้บริหารเอง
2. บุคคลคนเดียวหรือกลุ่มเล็ก ๆ เพียงกลุ่มเดียวหาทุนและเป็นผู้บริหารเอง
3. การดำเนินงานก็ดี พนักงานและเจ้าของก็มักอาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน ตลาดหรือลูกค้าอาจอยู่นอกชุมชนนั้น
4. ธุรกิจต้องเป็นธุรกิจขนาดเล็กเมื่อเทียบกับธุรกิจที่ใหญ่ที่สุดในประเภทเดียวกัน

นอกจากนี้การประกอบกิจการค้า มีลักษณะเด่นในการประกอบอาชีพอิสระ มีหลายประการ เช่น

1. ความซื่อสัตย์ในการประกอบการ ความซื่อสัตย์เป็นประการสำคัญเนื่องจากการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในรูปแบบของการกู้ยืมเงินทุน หรือการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อจะต้องอาศัยความไว้วางใจกัน

2. ความขยัน อดทนและประหยัด เป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระ แล้วจะต้องรับผิดชอบในผลกำไรขาดทุนด้วยตนเอง ความขยัน อดทน และประหยัด จะทำให้สามารถขยายกิจการจากขนาดเล็กไปสู่กิจการใหญ่ได้

3. รู้จักตลาด หมายถึง รู้จักช่องทางในการค้าขายมีกำไร

ประยูร ศรีประสาธน์ และศิริพรรณ ชุมนุม (2532 : 647 – 648) กล่าวถึงคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบอาชีพอิสระ ประกอบด้วย

1. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักการคิดอย่างวิเคราะห์เพื่อหาเหตุผล และรู้จักแก้ปัญหาได้

2. ความอดทน สู้งาน

3. ความพยายามสูง ขยัน ประหยัด และมีวินัย

4. ความละเอียด รอบคอบ เยือกเย็น ไม่โกรธง่าย

5. มีมนุษยสัมพันธ์ดี

6. ซื่อสัตย์สุจริต เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ

จรรยา เพิ่มพูน (เยาวเรศ ไหลอุดม 2533 : 11 ; อ้างอิงมาจาก จรรยา เพิ่มพูน 2531 : 36) กล่าวว่าผู้ประกอบการหรือผู้ประกอบอาชีพอิสระที่ดี และประสบผลสำเร็จนั้นควรเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความอดทน มั่นใจ และกล้าเสี่ยง มีความซื่อสัตย์ ช่างสังเกต และต้องหมั่นศึกษาเรียนรู้ในวิชาเพิ่มเติมอยู่เสมอ

ประเทิน มหาจันทร์ (ทิพวัน ถิ่อคำ 2533 : 44 ; อ้างอิงมาจาก ประเทิน มหาจันทร์ 2529 : ไม่มีเลขหน้า) ได้สรุปลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระซึ่งประสบผลสำเร็จไว้ ดังนี้

1. มีความกล้าเสี่ยง

2. มีการออมทรัพย์เพื่อการลงทุน

3. รอคอยผลประโยชน์ระยะยาวได้

4. กล้าได้กล้าเสีย

5. ยินดีรับความเปลี่ยนแปลง

6. มีระเบียบวินัยในการควบคุมตนเอง

7. มีความคิดริเริ่ม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2530 : 132) กล่าวถึง บัณฑิต 7 ชั้น ในการ
ประสบ ความสำเร็จในอาชีพอิสระ มีดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าความรู้ในงานอาชีพของตนเองอยู่เสมอ
2. สนองความต้องการของผู้บริโภค
3. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนางานอาชีพให้ดียิ่งขึ้น
4. โฆษณา และประชาสัมพันธ์งานให้กว้างขวางและแพร่หลายมากที่สุด
5. มีความตั้งใจ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน
6. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
7. กล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับเรื่องคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระสามารถสรุป
ได้ว่า ผู้ที่จะประกอบอาชีพอิสระนั้นควรมีคุณลักษณะที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. มีมนุษยสัมพันธ์กับคนทั่วไป
2. กล้าคิด กล้าทำ และกล้าเสี่ยงต่อการลงทุน
3. มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง
4. มีลักษณะเป็นผู้นำ
5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
6. มีความเฉลียวฉลาด และมีไหวพริบดี

7. ปัจจัยที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ทำการศึกษาตลาดแรงงาน
ของบัณฑิตในเชิงพฤติกรรม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว พ.ศ.
2533 – 2534 (2532 : 135) กล่าวถึงปัจจัยที่สำคัญสำหรับการประกอบอาชีพอิสระ ประกอบ
ด้วยปัจจัย 2 ประเภท ปัจจัยประเภทแรก คือ ตัวของบัณฑิตเองต้องมีคุณลักษณะดังนี้ มี
ความพร้อม มีความตั้งใจจริง และรักที่จะทำธุรกิจ จะต้องมีทัศนคติ และอุปนิสัยใจคอที่กล้า
เสี่ยง กล้าตัดสินใจ มีไหวพริบ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง ต้องมีความรู้ ทักษะความ
สามารถและประสบการณ์ที่พอเพียงและต้องไม่มุ่งหวังความสำเร็จจนเกินไป โดยต้องเรียนรู้
ไปเรื่อย ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาประสบการณ์ของตนไปในตัวและเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์และ เอา
ใจลูกค้าได้ดี ปัจจัยประเภทที่สองเป็นปัจจัยอื่น ๆ เช่น มีเงินทุน มีสถานที่ และอุปกรณ์ในการ
ดำเนินการ ทักษะความชำนาญ และมีทำเลที่ตั้งที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับประยูร ศรีประสาธน์
และศิริพรรณ ชุมชุม (2532 : 645 – 648) ที่กล่าวถึง ปัจจัยที่สำคัญในการส่งเสริมการ
ประกอบอาชีพอิสระให้ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วยปัจจัย 6 ประการ สรุปได้ดังนี้

1. เจตคติที่ดี
2. ความเชื่อมั่นในวิชาชีพ
3. ความรู้และทักษะในด้านการจัดการและการตลาด
4. ข่าวดสารข้อมูลช่องทางการประกอบอาชีพ
5. เงินทุน
6. คุณสมบัติส่วนตัวที่พึงประสงค์

สำเนา ขจรศิลป์ (2529 : 3 – 5) กล่าวว่า ในการประกอบอาชีพอิสระให้ประสบผลสำเร็จนั้น มีปัจจัยที่สำคัญหลายประการดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพอิสระของผู้ประกอบการ ได้แก่
 - 1.1 มีค่านิยมและเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพอิสระ
 - 1.2 มีใจรักงานด้านธุรกิจ
 - 1.3 มีความคิดริเริ่มด้วยตนเองและกล้ารับผิดชอบต่อการริเริ่มต่าง ๆ เหล่านั้น
 - 1.4 กล้าเสี่ยงอย่างมีเหตุผล
 - 1.5 มีความเชื่อมั่นในตนเอง
 - 1.6 มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจการงาน
 - 1.7 มีความอดสาหะในการทำงาน
 - 1.8 มีความสามารถในการแก้ปัญหา
 - 1.9 มีความยึดมั่นในสัญญาการทำงาน
 - 1.10 การคำนึงถึงคุณภาพ
 - 1.11 รู้จักใช้ทรัพยากรที่จำกัด รวมทั้งใช้เวลาว่างอย่างเป็นประโยชน์
 - 1.12 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง
 - 1.13 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
2. สมรรถภาพที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งมีหลายด้าน ได้แก่
 - 2.1 ด้านการผลิต ต้องมีความชำนาญในกระบวนการผลิตสินค้า หรือบริการที่มีคุณภาพความรู้ความสามารถในด้านนี้ อาจได้รับการศึกษาในสถาบันการศึกษา จากประสบการณ์ในการทำงานของกิจการในครอบครัว หรือจากการฝึกงานกับภาคเอกชน
 - 2.2 ด้านการตลาด ต้องมีความรู้ ความชำนาญในกระบวนการจำหน่ายผลผลิต หรือการบริการในครอบครัว หรือจากการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 2.3 ด้านการจัดการ ต้องมีความรู้ความสามารถ และทักษะในการจัดระบบงาน การวางแผน การดำเนินงาน การประสานงาน การควบคุมและการประเมินผล เพื่อให้กิจการบรรลุเป้าหมายทั้งในด้านผลกำไรที่ดี ด้านชื่อเสียงและความไว้วางใจจากลูกค้า
 - 2.4 ความรู้ด้านอื่นๆ ที่ผู้ประกอบการอิสระต้องทราบ ได้แก่ การโฆษณา การบัญชี กฎหมาย ภาษีอากร และการวิเคราะห์สภาวะเศรษฐกิจ เป็นต้น

3. เงินทุน เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งของการประกอบอาชีพอิสระ ผู้ประกอบการจะต้องมีเงินทุนเพื่อเริ่มต้นกิจการ และเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินการ เงินทุนที่ต้องใช้นี้มีจำนวนแตกต่างกันไปตามลักษณะและขนาดของอาชีพอิสระซึ่งแหล่งทุนนั้นสามารถหารายได้หลายแหล่งด้วยกัน เช่น จากครอบครัวของผู้ประกอบการ ญาติ ร่วมลงทุนกับเพื่อน และจากสถาบันการเงิน เป็นต้น

4. สถานที่ดำเนินธุรกิจ การพิจารณาสถานที่เพื่อดำเนินธุรกิจนั้นมีความสำคัญมาก เช่นเดียวกับปัจจัยอื่นๆ ที่กล่าวมาแล้ว ความสำเร็จและความล้มเหลวของธุรกิจจึงอยู่ที่ปัจจัยด้านสถานที่ด้วย ขนาดและสถานที่ตั้งของสถานที่ดำเนินธุรกิจมีความแตกต่างกันไป ตามประเภทของอาชีพอิสระ งานวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรที่ศึกษา

8. ทฤษฎีการเลือกอาชีพและพัฒนาการทางอาชีพ

แนวความคิด หรือ ทฤษฎีการเลือกอาชีพตลอดจนพัฒนาการทางอาชีพนั้น ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงไว้จำนวนมาก ซึ่งแต่ละทฤษฎีจะมีการคาดหมาย ความเชื่อ และสมมติฐานต่าง ๆ เป็นความพยายามที่จะช่วยให้บุคคลวางแผนอาชีพและตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม โดยอาจกล่าวได้ว่าทฤษฎีการเลือกอาชีพนั้น ส่วนใหญ่จะเน้นในเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคลิกภาพ และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล ส่วนทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพจะแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการด้านอาชีพที่เป็นกระบวนการพัฒนาที่ต่อเนื่องเป็นขั้นเป็นตอนในแต่ละช่วงอายุ ซึ่งแนวความคิดที่ผู้วิจัยนำมาเป็นกรอบในการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้

1. ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของวิลเลียมสัน (Williamson's Traits and Factors Theory) กล่าวถึงหลักการเลือกอาชีพซึ่งประกอบด้วยหลัก 3 ประการ คือ

1.1 การวิเคราะห์ตนเอง ในด้านความสามารถ ความสนใจ

1.2 การวิเคราะห์อาชีพ โดยบุคคลจะต้องแสวงหาความรู้เกี่ยวกับลักษณะอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงาน เวลาและทุนทรัพย์ที่ใช้ในการเตรียมตัวประกอบอาชีพ รายได้ ความมั่นคงและโอกาสก้าวหน้าในอาชีพ

1.3 การใช้วิจารณ์ญาณในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

นอกจากนี้ แดทซ์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529 : 68 ; อ้างอิงมาจาก Katz.1963) ยังได้กล่าวถึงหลักการเลือกอาชีพตามทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบเพิ่มเติมว่าการเลือกอาชีพของบุคคลมีอิทธิพลต่อการเลือกสาขาทางการศึกษาและบุคคลแต่ละคนควรจะได้วางแผนโครงการในการเลือกอาชีพ เพราะเป้าหมายของโครงการเลือกอาชีพอิสระนั้นจะเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจที่เกี่ยวข้อง ช่วยให้บุคคลได้เลือกอาชีพอย่างเหมาะสมกับตนเอง ตลอดทั้งประสบความก้าวหน้าในอาชีพที่ได้เลือกแล้วนั้น

2. ทฤษฎีการเลือกอาชีพของโร (Roe.1966 : 31) โรได้ค้นคว้าทดลองเรื่องพื้นฐานของการพัฒนา (Developmental Backgrounds) และบุคลิกภาพ (Personalities) ซึ่งทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับ การเลือกอาชีพ ดังนี้

2.1 บุคคลจะเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพ ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีแตกต่างกันออกไปรวมทั้งต้องสามารถสนองความต้องการของคนได้ด้วย

2.2 ประสบการณ์ในวัยเด็กที่ได้จากการอบรมเลี้ยงดูมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ กล่าวคือ พ่อแม่ที่เลี้ยงดูโดยให้ความรักอย่างเพียงพอและให้อิสระแก่เด็กบ้าง เด็กก็จะปรับตัวได้ดี งานอาชีพที่เขาชอบคืองานบริการสังคมและการติดต่อ ในทางกลับกันถ้าพ่อแม่บังคับเข้มงวดแก่เด็กมากเกินไปเด็กก็就会有ความสนใจแคบ ไม่ชอบมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ เมื่อเติบโตก็จะเลือกงานด้านช่างฝีมือซึ่งไม่ต้อง ติดต่อกับบุคคลอื่น ๆ เป็นต้น

ทฤษฎีของโรถูกจัดอยู่ในกลุ่มทฤษฎีความต้องการ (Need Theory) เพราะได้กล่าวถึงความต้องการเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้บุคคลเลือกอาชีพ โรเห็นว่าคนทุกคนในสังคมอยู่ภายใต้อิทธิพลของ ความต้องการซึ่งสามารถสนองความพอใจได้ และความต้องการนี้ได้รับการถ่ายทอดจากพันธุกรรม (Genetic Inheritances) ดังนั้นรูปแบบของวิถีชีวิตเป็นผลของพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมตอนต้น (Early Environment) และถูกกระตุ้นโดยความต้องการแล้วกลายเป็นอุปนิสัยในการเลือกอาชีพ

3. ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ (Holland. 1973 : 5 –10) ฮอลแลนด์กล่าวว่า การเลือกอาชีพของบุคคล คือ การแสดงออกทางบุคลิกภาพของบุคคล โดยเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจความสนใจของบุคคล คือ การสำรวจบุคลิกภาพและบุคคลที่ทำงานในอาชีพหนึ่ง ๆ จะมีบุคลิกภาพที่คล้ายคลึงกัน รวมทั้งมีการตอบสนองกับสถานการณ์และปัญหาในวิถีทางที่คล้ายคลึงกัน ฉะนั้นบุคคลเหล่านี้จึงสร้างสภาพแวดล้อมระหว่างบุคคลที่มีลักษณะเฉพาะกลุ่ม ความพอใจในอาชีพ ความมั่นคงในอาชีพและการประสบความสำเร็จในอาชีพขึ้นอยู่กับความสอดคล้องระหว่างบุคลิกภาพของบุคคลและสภาพแวดล้อมที่บุคคลทำงาน

ฮอลแลนด์ ได้กำหนดลักษณะบุคลิกภาพความสนใจในอาชีพต่าง ๆ ออกเป็น 6 ประเภท (มาร์ศรี กองเกตุ. 2524 : 20 –21) ดังนี้

3.1. บุคลิกภาพของผู้มีความสนใจอาชีพประเภทช่างฝีมือ (Realistic) บุคคลกลุ่มนี้ชอบอาชีพประเภทงานช่างฝีมือและชอบทำงานกลางแจ้ง มีลักษณะขี้แย หัวอ่อน เปิดเผย จริงจัง แข็งแรง เป็นธรรมชาติปากเพียร เสมอต้นเสมอปลาย เก็บตัว มั่นคง มัธยัสถ์

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ช่างวิทยุ ช่างทำบล็อกรถยนต์ ขุดดิน เป็นต้น

3.2. บุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทวิทยาศาสตร์ (Investigative) บุคคลกลุ่มนี้จะมีความเชื่อมั่นในความคิดของตนเอง มีความสามารถด้านคำนวณและวิทยาศาสตร์ มีลักษณะชอบวิเคราะห์ รอบคอบใฝ่รู้ รักอิสระ ฉลาด เกือบตัว มีหลักการ อดทน เจียบขาด มีเหตุผล แต่ขาดความสามารถด้านการเป็นผู้นำ

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักอุตุนิยมวิทยา นักชีววิทยา นักเคมี นักฟิสิกส์ นักเขียน บทความทางวิชาการ เป็นต้น

3.3. บุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานบริการ การศึกษา และสังคม (Social) บุคคลกลุ่มนี้มีมนุษยสัมพันธ์ ชอบช่วยเหลือผู้อื่น มีความสามารถด้านการสอน มีความรับผิดชอบ ชอบเข้าสังคม รู้จักกาลเทศะ จูงใจคนเก่ง

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ ครู นักจิตวิทยา จิตแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น

3.4. บุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานสำนักงานและเสมียน (Conventional) บุคคลกลุ่มนี้มีความสามารถทางด้านงานสารบรรณ การคำนวณ งานธุรกิจ มีความยุติธรรม วางท่า มีสมรรถภาพ ไม่ยืดหยุ่น อ่อนน้อม คล่องแคล่ว เจ้าระเบียบ เยือกเย็น ไม่มีจินตนาการ

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักบัญชี ผู้ดูแลสินค้าในสต็อก ผู้ควบคุมเครื่องคอมพิวเตอร์ เสมียนจ่ายเงิน พนักงานจดคำให้การศาล เป็นต้น

3.5. บุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานค้าขาย (Enterprising) บุคคลกลุ่มนี้มี ความสามารถด้านการเป็นผู้นำ กล้าได้กล้าเสีย น่าเชื่อถือ กระปรี้กระเปร่า เปิดเผย ใจร้อน มองโลกในแง่ดี สนุกสนาน เชื่อมั่นในตนเอง เข้าสังคมง่าย ช่างพูด

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักธุรกิจ พ่อค้า พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน นายหน้า นักจัดรายการโทรทัศน์ เป็นต้น

3.6. บุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานศิลปะ ดนตรี และวรรณกรรม (Artistic) บุคคลกลุ่มนี้มีความสามารถด้านศิลปะ ภาษา ดนตรี การละคร การเขียน ไม่มีระเบียบ จุกจิก เจ้าอารมณ์ มีความคิดริเริ่ม เพื่อฝัน ไม่จริงจัง ใจร้อน รักอิสระ ช่างคิด ไม่ชอบเลียนแบบ

อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักดนตรี นักประพันธ์ นักโฆษณา นักร้อง เป็นต้น

4. ทฤษฎีของฮอปพอค (ฮมาตร พันธุมโพธิ์ 2530 : 21 – 22 ; อ้างอิงมาจาก Hoppock.1974) มีหลักการว่าบุคคลจะเลือกอาชีพที่สามารถสนองความต้องการของตนเองได้ดีที่สุดและ มากที่สุดทั้งในปัจจุบันและในอนาคต โดยเน้นถึงความสำคัญของการรู้จักตนเอง อย่างแท้จริงในด้านของความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นองค์ประกอบส่วนบุคคลโดยฮอปพอคได้สรุป หลักการที่สำคัญไว้ดังนี้

165576 3.3

4.1 บุคคลเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการด้านต่าง ๆ ของตนเอง

4.2 เมื่อบุคคลเลือกอาชีพใดก็ตามย่อมอยู่บนพื้นฐานความเชื่อว่า อาชีพนั้นจะสนองความต้องการของเขาได้ดีที่สุด

4.3. ความต้องการจะเป็นแรงจูงใจให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

4.4. พัฒนาการด้านอาชีพของบุคคลเกิดขึ้นเมื่อบุคคลเกิดความรู้สึกว่า การประกอบอาชีพจะสามารถสนองความต้องการด้านต่าง ๆ ของเขาได้

4.5 การเลือกอาชีพและพัฒนาการด้านอาชีพของบุคคลจะพัฒนาก้าวหน้าขึ้น เมื่อเขาสามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้อย่างถูกต้อง ซึ่งศักยภาพในการคาดการณ์นั้นจะขึ้นอยู่กับความสามารถที่จะคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ และมีข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพอย่างเพียงพอ

4.6 ข้อมูลเกี่ยวกับตนเองมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้บุคคลตระหนักถึงความต้องการและความคาดหวังความสำเร็จในอนาคตของตน

4.7 ข้อมูลทางด้านอาชีพมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้บุคคลได้ค้นพบอาชีพที่สามารถสนองความต้องการของเขาได้อย่างแท้จริง และช่วยทำนายได้ว่าบุคคลจะได้รับความพึงพอใจในอาชีพ

4.8 ความพึงพอใจในงานอาชีพขึ้นอยู่กับการที่ได้ประกอบอาชีพตรงกับความต้องการของบุคคลซึ่งระดับของความพึงพอใจในงานอาชีพนี้ขึ้นอยู่กับสัดส่วนระหว่างความคาดหวังของบุคคลและสิ่งที่เขาได้รับจากงานอาชีพนั้น

4.9 ความพึงพอใจในงานอาชีพ เป็นผลจากการที่งานอาชีพนั้นสามารถสนองความต้องการของบุคคลนั้นได้ในปัจจุบันหรือมีแนวโน้มว่าจะตอบสนองความต้องการนั้นได้ในอนาคต

4.10 การเลือกอาชีพของบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นจะตอบสนองความต้องการของบุคคลได้ดีขึ้น

ดังนั้น ทฤษฎีของฮอปพอคจึงเน้นถึงการรู้จักตนเองในด้านต่าง ๆ อย่างแท้จริงและความพึงพอใจในงานอาชีพจะเกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการจากการทำงานในอาชีพใด อาชีพหนึ่งและอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่อาชีพอื่น ๆ ในกรณีที่บุคคลได้พิจารณาแล้วว่า จะสนองความต้องการของตนได้ดีขึ้น

5. ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของซูเปอร์ (Super.1973 : 131-158) เป็นทฤษฎีที่กล่าวได้ว่าแพร่หลายและเป็นที่ยอมรับมากที่สุด เพราะมีหลักเกณฑ์และมีระเบียบแบบแผนทุกขั้นตอนของการพัฒนา สรุปได้ดังนี้

5.1 บุคคลมีความแตกต่างกันทั้งด้านความสามารถ ความสนใจและบุคลิกภาพ ดังนั้นการเลือกงานอาชีพจึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

5.2 จากการที่บุคคลแต่ละคนมักมีคุณสมบัติหลายอย่างในตัวคน ๆ เดียว ฉะนั้นแต่ละคนจึงมีคุณสมบัติที่จะเลือกอาชีพได้หลายประเภท

5.3 อาชีพแต่ละอาชีพต้องการบุคคลที่มีความสามารถความสนใจและลักษณะบุคลิกภาพที่ต่างกันไปในแต่ละอาชีพ

5.4 ความชอบและความสามารถในอาชีพ สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเอง (Self Concept) จะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและประสบการณ์การเลือกและการปรับตัวจึงเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องและอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้

5.5 กระบวนการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่องตามช่วงอายุ (Life Stages) ของบุคคล ซึ่งแบ่งออกได้เป็นขั้นตอน ดังนี้

5.5.1 ขั้นตอนของการเจริญเติบโต (Growth Stage) เริ่มตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ 14 ปี ความคิดในเรื่องของอาชีพยังเลื่อนลอยขึ้นอยู่กับพื้นฐานความชอบ ไม่ชอบ และความสามารถของตนเท่านั้น

5.5.2 ขั้นตอนของการสำรวจ (Exploration Stage) อายุระหว่าง 14 –25 ปี เป็นช่วงเวลาของการสำรวจตนเอง สำรวจอาชีพ เริ่มมีประสบการณ์จากการทำงาน และทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะดังนี้

- ระยะที่บุคคลเริ่มพิจารณาเลือกอาชีพโดยยังไม่ได้ตัดสินใจแน่นอน (Tentative Substage) อยู่ในระหว่างอายุ 14 –17 ปี ซึ่งบุคคลจะพิจารณาจากความต้องการ ความสนใจ คำนิยม ความสามารถและโอกาสในการได้งานทำ

- ระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของพัฒนาการด้านอาชีพ (Transition Substage) อยู่ในช่วงอายุ 18 –21 ปี ระยะนี้บุคคลจะพิจารณาเลือกอาชีพจากสภาพความเป็นจริงมากขึ้น เช่น พิจารณาจากลักษณะของตนเอง ลักษณะงาน ตลอดจนโอกาสที่จะได้งานทำ เป็นช่วงที่บุคคลจะได้มีประสบการณ์ ในการฝึกอาชีพ หรืออยู่ในระหว่าง การศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ

- ระยะทดลองปฏิบัติงาน (Trial Substage) อยู่ในช่วงอายุ 22 –25 ปี เป็นระยะที่บุคคลจะได้ประเมินความถนัด ความสามารถ และความเหมาะสมต่าง ๆ ของตนเอง

5.5.3 ขั้นตอนการสร้างหลักฐาน (Establishment Stage) อายุระหว่าง 25 – 45 ปี เป็นช่วงที่บุคคลต้องการมีครอบครัว มีอาชีพแน่นอน มีบทบาทในสังคม ตลอดจนหน้าที่การงานที่มั่นคงและมีบ้านอยู่อาศัย

5.5.5 ขั้นชีวิตที่มั่นคง (Maintenance Stage) อายุระหว่าง 45 – 65 ปี เป็นระยะที่บุคคลเห็นความสำคัญของครอบครัวโดยการสร้างความเจริญก้าวหน้ามีหน้ามีตาในการทำงาน

5.5.6 ขั้นความเสื่อม (Decline Stage) ตั้งแต่อายุ 65 ปีขึ้นไป เป็นระยะที่ทำงานน้อยลง มีความรับผิดชอบตลอดจนบทบาทในสังคมน้อยลงไป

5.6 สถานภาพทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของพ่อแม่ ความสามารถด้านสติปัญญา และลักษณะบุคลิกภาพของบุคคล รวมทั้งโอกาสที่บุคคลมีอยู่เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแบบแผนอาชีพของบุคคล

5.7 การพัฒนาตามช่วงชีวิตดังกล่าวเป็นสิ่งที่ให้การแนะนำได้ ส่วนหนึ่งอาศัยการสร้างเสริมความสามารถและความสนใจอีกส่วนหนึ่งอาศัยการให้ความช่วยเหลือในการทำสอบความจริงและในการพัฒนาความคิดรวบยอดของบุคคล

5.8 พัฒนาการทางอาชีพแท้จริงก็คือ พัฒนาการทางจิตใจ และร่างกายผสมไปกับการบวนการแสดงออกของความคิดรวบยอดของบุคคล กล่าวคือ เมื่อบุคคลเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เขาก็จะมีภาพพจน์เกี่ยวกับตนเอง หรือที่เรียกว่าความคิดรวบยอด และสิ่งนี้เองจะมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการศึกษา การประกอบอาชีพ รวมทั้งความคาดหวังต่อบทบาทที่เขาอยากจะเป็น

5.9. การเข้าสู่อาชีพของบุคคลเป็นกระบวนการประนีประนอมระหว่างบุคคลกับตัวแปรทางสังคม หรือระหว่างความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเองกับความเป็นจริงนั่นเอง

5.10 ความพอใจในงานและความพอใจในชีวิต ขึ้นอยู่กับการที่บุคคลสามารถหางานที่มี ความเหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจ ลักษณะบุคลิกภาพและคุณค่าของบุคคล

ดังนั้นทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของซูเปอร์จึงเป็นทฤษฎีที่ได้นำความรู้ทางด้านพัฒนาการและ เน้นถึงแนวความคิดรวบยอดของตนเอง (Self Concept) มาผนวกกันโดยที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกอาชีพตามภาพพจน์ที่ตัวเองได้ประเมินตนไว้ โดยองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ คือ ความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ และค่านิยมของแต่ละบุคคล

6. ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของกินชเบิร์ก (Ginzberg. 1974 : 47 – 57)

กินชเบิร์ก มีความเห็นว่า พัฒนาการทางอาชีพเป็นกระบวนการอย่างหนึ่ง ซึ่งในที่สุดจะมีการเลือกงานอาชีพขึ้นโดยที่ การเลือกดังกล่าวไม่ใช่การตัดสินใจเพียงครั้งเดียวแต่จะเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน โดยมีหลักการสำคัญดังนี้

6.1 การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการด้านพัฒนาการที่เกิดขึ้นโดยใช้เวลาานกว่า 10 ปี ขึ้นไป

6.2 กระบวนการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการที่ไม่ย้อนกลับ คือ เมื่อพัฒนาแล้วจะไม่ย้อนกลับไปที่มีลักษณะเช่นขั้นต้น ๆ อีก

6.3 การเลือกอาชีพเป็นการประนีประนอมระหว่างความต้องการของบุคคลและความ เป็นจริง ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความสามารถและเป้าหมายที่ต้องการ

6.4 การเลือกอาชีพของบุคคลนั้น กิन्छเบर्कได้เน้นพัฒนาการทางอาชีพเฉพาะช่วง อายุ 0 – 21 ปี โดยแบ่งเป็นระยะ ๆ ดังนี้

6.4.1 ระยะเพ้อฝัน (Fantasy Period) อายุ 0 – 11 ปี เป็นระยะที่เด็กจะคิด เกี่ยวกับ การเลือกอาชีพในลักษณะของความปรารถนาและทำสิ่งต่าง ๆ ตามที่ใจต้องการโดยไม่ คำนึงถึงข้อเท็จจริงต่าง ๆ

6.4.2 ระยะการทดลอง (Tentative Period) อายุ 11 – 17 ปี ความสนใจความ สามารถ และค่านิยม เป็นองค์ประกอบที่ใช้ในการเลือกอาชีพ ในระยะนี้การเลือกอาชีพจึงเป็น เพียงการทดลอง ทั้งนี้เนื่องจากองค์ประกอบที่เป็นจริงยังไม่ได้ถูกนำมาใช้ร่วมในการพิจารณา เลือกอาชีพด้วย

6.4.3 ระยะพิจารณาตามสภาพความเป็นจริง (Realistic Period) อายุ 17 – 21 ปี เป็นระยะที่มีการพิจารณาตนเอง และอาชีพประกอบกันเพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นขั้น ที่พิจารณาตามสภาพความเป็นจริงไม่เป็นการเพ้อฝันอีกต่อไป

6.5 พัฒนาการทางด้านอาชีพนั้นได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบนั้น ๆ อีก เช่น ในด้านของสภาพความเป็นจริง โดยบุคคลจะต้องพิจารณาถึงความสามารถ ความถนัดของตนเอง องค์ประกอบทางด้านการศึกษา องค์ประกอบทางด้านอารมณ์ และองค์ประกอบทางด้านค่านิยม ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ล้วนมีผลต่อพัฒนาการทางอาชีพของบุคคลทั้งสิ้น

จากทฤษฎีการเลือกอาชีพและพัฒนาการทางอาชีพของนักวิชาการหลายท่านข้างต้น สรุปได้ว่าการตัดสินใจเลือกอาชีพจะเกี่ยวข้องกับความสามารถ ความสนใจ บุคลิกลักษณะ โอกาสของแต่ละบุคคลและมีการเปลี่ยนแปลงได้ ส่วนพัฒนาการทางอาชีพในแต่ละขั้นตอนจะเป็น ไปตามระยะเวลาที่ผ่านไปและการตัดสินใจเลือกอาชีพเป็นการประนีประนอมระหว่างความ ต้องการส่วนบุคคลและความเป็นจริงที่เกิดขึ้น

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้แบ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 2 ประเภท คือ งานวิจัยต่าง ประเทศ และงานวิจัยภายในประเทศ ดังนี้

งานวิจัยต่างประเทศ

ปีเตอร์ และนอร์ตัน (ธิดารัตน์ บุญชู, 2521 : 4 ; อ้างอิงมาจาก Peter and Norton.N.d.) ได้ศึกษาพบว่า ตัวประกอบต่าง ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคล ได้แก่ เพศ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อน ระดับสติปัญญา ค่านิยมที่ยึดถือ สถานภาพทางเศรษฐกิจและครอบครัว ความสนใจ และทัศนคติที่มีต่ออาชีพ ระดับความปรารถนาเกี่ยวกับอาชีพที่แต่ละคนได้ตั้งไว้ตลอด จนความต้องการของสังคม

โรเซนเบิร์ก (พัชรวาท วงษ์สุวรรณ. 2518 ; อ้างอิงมาจาก Rosenberg. 1957) ได้วิจัย และรวบรวมค่านิยมในการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ปรากฏว่าค่านิยมที่สำคัญที่ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้มี 9 ประการ

1. เปิดโอกาสให้ได้ใช้ความสามารถและความถนัดพิเศษ
2. เป็นงานที่มีรายได้
3. เปิดโอกาสให้ทำงานร่วมกับผู้อื่นมากกว่าที่จะทำกับวัตถุสิ่งของ
4. เปิดโอกาสให้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้เต็มที่
5. ทำให้มีเกียรติ และสถานภาพทางสังคมสูง
6. มีอนาคตที่มั่นคงและปลอดภัย
7. เปิดโอกาสให้มีอิสระอย่างเต็มที่
8. เปิดโอกาสให้ใช้ภาวะผู้นำได้มาก
9. เปิดโอกาสให้ได้ช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ

แทนเซอร์ (Tanzer.1957 : 890) ได้วิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและการเลือกอาชีพของกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา จำนวน 183 คน พบว่าระดับความสนใจและอาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับระดับการเลือกอาชีพของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

เมอร์ดอค (Murdoch. 1964 : 2531) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักศึกษา ผลปรากฏว่า ในการเลือกอาชีพของนักศึกษาในวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย ส่วนมากได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบที่เป็นความสนใจ ความสามารถของตนเอง และประสบการณ์ต่าง ๆ สำหรับประสบการณ์ที่ทำให้ นักศึกษาส่วนมากตัดสินใจได้ดี ได้แก่ การสนทนากับบุคคลที่ประกอบอาชีพนั้น ๆ และการอ่านหนังสือ

เอตตี้ (Eddy. 1969 : 2959) ได้ศึกษาวิจัยองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนเกษตรกรรม ในรัฐหลุยเซียน่า ในปี 1965 โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 741 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. บิดา มารดา มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ และมารดามีอิทธิพลเป็นอย่างมากในการตัดสินใจทางการศึกษาของเด็ก
2. ระดับการศึกษาของบิดา มารดา มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการเลือกอาชีพของเด็ก มากกว่าความมีชื่อเสียงในอาชีพของบิดามารดา
3. การเลือกอาชีพของเด็กขึ้นอยู่กับความสนใจส่วนตัว ความพึงพอใจ ความสามารถ และค่าตอบแทน

ดอบบินส์ (Dobbins. 1969 : 2958) ได้วิจัยเกี่ยวกับความปรารถนาและความมุ่งหวังทางด้าน การศึกษาและอาชีพของนักศึกษา จำนวน 492 คน ในรัฐหลุยเซียน่า พบว่าครอบครัว มีอิทธิพลในเรื่องดังกล่าวคือ บิดาจะมีอิทธิพลมากต่อการเลือกอาชีพ ส่วนมารดาจะมีอิทธิพลมากกว่าในการเลือกเรียนต่อ การเลือกอาชีพของนักศึกษาจะขึ้นอยู่กับความสนใจ ความพอใจ ค่าจ้าง และลักษณะของงานเป็นสำคัญ

งานวิจัยภายในประเทศ

อุณารัตน์ ธรรมมิโกมินทร์ (2513.) ศึกษาการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิตปีสุดท้ายใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตส่วนใหญ่เลือกประกอบอาชีพรับราชการ รองลงมาได้แก่ ทำงานในองค์การธุรกิจ เอกชน รัฐวิสาหกิจ องค์การระหว่างประเทศ ธนาคาร อาชีพส่วนตัว และอื่น ๆ ตามลำดับ เหตุผลที่นิสิตเลือกประกอบอาชีพรับราชการ คือ มีความมั่นคงดีกว่าอาชีพอื่น และเหตุผลที่เลือกประกอบอาชีพธุรกิจ คือ รายได้ดี นอกจากนี้พบว่า อาชีพบิดา มารดา และเพศ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิต

โรจนา สุขพันธ์ไพฑาราม (2529.) ศึกษาถึงการวางแผนอาชีพของนิสิตชั้นปีที่ 4 สาขา สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตส่วนใหญ่แล้วต้องการที่จะประกอบอาชีพทันที เมื่อสำเร็จการศึกษา และต้องการประกอบอาชีพให้ตรงกับสาขาวิชาที่ตนศึกษามา และมีการเตรียมตัวในเรื่องของอาชีพก่อนสำเร็จการศึกษา ซึ่งสามารถสรุปได้ คือ เลือก แผนการเรียนที่เอื้อประโยชน์ต่ออาชีพที่ตนต้องการ พัฒนาบุคลิกภาพให้เหมาะสมกับอาชีพที่ตนปรารถนา ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมตัวสมัครงานรวมทั้งการสอบสัมภาษณ์ มีการสำรวจตนเอง โดยการทำแบบทดสอบทางสติปัญญา ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพต่าง ๆ เป็นต้น

นิรมล รุ่งปัจฉิม (2531 : 256 – 257) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในกรุงเทพมหานคร พบว่านิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เลือกประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างเอกชนและคำนึงถึงเหตุผลในการเลือกประกอบอาชีพ ซึ่งได้แก่ การได้ทำงานเกี่ยวข้องกับคน และการมีโอกาสได้ใช้ความรู้ที่ได้เรียนมามากที่สุด เพศชายนิยมเลือกประกอบอาชีพลูกจ้าง และอาชีพส่วนตัวมากกว่าเพศหญิง นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์นิยมเลือกประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ นิสิต นักศึกษาที่ภูมิลำเนาอยู่ในภาคต่าง ๆ จะนิยมเลือกประกอบอาชีพรับราชการ ยกเว้นเฉพาะภาคกลางเท่านั้นที่นิยมเป็นลูกจ้างเอกชน พนักงานรัฐวิสาหกิจ นิสิตนักศึกษามักจะเลือกประกอบอาชีพเดียวกับอาชีพของบิดา กล่าวคือ นิสิตนักศึกษาที่บิดาประกอบอาชีพรับราชการ จะเลือกประกอบอาชีพรับราชการเช่นเดียวกับบิดา เป็นต้น

สุรพล เพิ่มผล (2531 : บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะที่ควรเป็นและเป็นจริง สำหรับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะวิชาวิทยาการจัดการ ตามการรับรู้ของอาจารย์ และผู้ประกอบการ ผลการวิจัยอาจารย์มีความคิดเห็นว่าผู้ประกอบการอาชีพอิสระมีความกล้าเสี่ยงระดับมาก

อรอนงค์ ลาภภูวนารถ (2532.) และมารศรี ประสพศิริ (2534.) ศึกษาโดยการวิเคราะห์การวางแผนเข้าสู่อาชีพของนิสิตนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์ และนิสิตนักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ ตามลำดับ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีเป้าหมายทางอาชีพที่ชัดเจนต้องการที่จะประกอบอาชีพทันทีภายหลังสำเร็จการศึกษาแล้วจึงหาทางศึกษาต่อในภายหลังและมีความปรารถนา ที่ต้องการประกอบอาชีพตรงกับสาขาที่ได้ศึกษามาในหมวดวิชาชีพและวิชาการ โดยต้องการทำงานในบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครเป็นอันดับแรก ส่วนการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพนั้นพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง

เฉลิม ศรีผดุง และคณะ (2535 : บทคัดย่อ) ศึกษาถึงความต้องการในการรับราชการของนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยจำกัดของรัฐทั้งเขตกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด พบว่าลักษณะงานที่นิสิตนักศึกษาเลือกตอบมากที่สุด 5 อันดับ แรกเรียงตามลำดับ ได้แก่ งานที่มีรายได้ดี งานที่มีความมั่นคง งานที่มีสวัสดิการ งานที่สอดคล้องกับอุปนิสัย และงานที่มีอิสระในการทำงาน นอกจากนี้เมื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของนิสิตนักศึกษากับลักษณะงานอาชีพที่ตรงกับงานที่ต้องการทำมากที่สุดปรากฏว่าเพศของนิสิตนักศึกษา อาชีพ รายได้ของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับลักษณะงานอาชีพที่นิสิตนักศึกษาต้องการยึดเป็นอาชีพ

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความต้องการศึกษาต่อ อาชีพของผู้ปกครอง และ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง มีความสำคัญต่อความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม จังหวัดนนทบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ✓ 1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
- ✓ 6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

✓ 1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 ของโรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม จังหวัดนนทบุรี จำนวนทั้งสิ้น 400 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 ของโรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม จังหวัดนนทบุรี ได้มาโดยการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งมีความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อน $\pm 10\%$ (ศิริชัย กาญจนวาสี. 2537: 106) โดยได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 240 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากงานศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม โดยใช้แบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ได้แก่

1. เพศ
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ความต้องการศึกษาต่อ
4. อาชีพของผู้ปกครอง

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน

1. ด้านตนเองและครอบครัว
2. ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ
3. ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ

คำถามแต่ละข้อมีค่าระดับความคิดเห็นให้เลือกตอบ 5 ระดับ

ระดับ 5 หมายถึง ความเห็นด้วยมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ความเห็นด้วยมาก

ระดับ 3 หมายถึง ความเห็นด้วยปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ความเห็นด้วยน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ความเห็นด้วยน้อยที่สุด

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ได้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม ที่มีการประกอบอาชีพอิสระ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร วารสาร หนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎี และหลักการที่สำคัญที่เกี่ยวกับอาชีพอิสระ ตลอดจนหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม การวิจัยครั้งนี้ได้นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพอิสระของ นางสาวสุมาลี สุมาลย์ (2546) และ ธนาภรณ์ ญาณพิทักษ์ (2535) เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามบางส่วนในแบบสอบถามความคิดเห็น

2. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นให้สอดคล้องกับความมุ่งหมาย นิยามศัพท์และกรอบความคิดของการศึกษาวิจัย

3. นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงและคัดเลือกไว้แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน แล้วนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แล้วคัดเลือกแบบสอบถามเฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .9797

6. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัย

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขออนุญาตและนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการ โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม
2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยไปเก็บด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 240 คน คิดเป็นร้อยละ 100

5. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กระทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package the Social Sciences for Windows) โดยนำข้อมูลทั้งหมดในแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความต้องการศึกษาต่อ อาชีพของผู้ปกครอง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม ในด้านตนเองและด้านครอบครัว ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐาน โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) สำหรับการแปลผลค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการคำนวณข้อคำตอบที่เป็นแบบมาตราส่วนประเมิน 5 ระดับ ของลิเคิร์ท ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การแปลผลตามช่วงคะแนนต่าง ๆ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00	เป็นระดับที่	เห็นด้วยมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49	เป็นระดับที่	เห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49	เป็นระดับที่	เห็นด้วยปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49	เป็นระดับที่	เห็นด้วยน้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49	เป็นระดับที่	เห็นด้วยน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน จำแนกตามตัวแปรของ เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความต้องการศึกษาต่อ และ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD (Fisher's Least Significant Different)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 หาค่าคะแนนเฉลี่ย โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541 : 36)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
$\sum \bar{X}$	แทน ผลรวมของคะแนน
N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541 : 65)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum \bar{X}^2 - (\sum \bar{X})^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
$\sum \bar{X}$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
$\sum \bar{X}^2$	แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
$(\sum \bar{X})^2$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

2. สถิติที่ใช้หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

2.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้สูตร

(ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 216)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{N_H} + \frac{s_L^2}{N_L}}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
$\bar{X}_H$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูง
$\bar{X}_L$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
s_H^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูง
s_L^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มต่ำ
N_H	แทน	จำนวนนักศึกษาในกลุ่มสูง
N_L	แทน	จำนวนนักศึกษาในกลุ่มต่ำ

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ α - Coefficient โดยใช้สูตร

(ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 200)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_i^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมคะแนนความแปรปรวนรายข้อ
S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม โดยใช้

t-test โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541 : 166)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าพิจารณาใน t – distribution
	$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) โดยใช้สูตร (ซูตริ วงศ์รัตนะ. 2541 : 236)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา F - distribution
MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD (Fisher's Least Significant Different)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ ที่ใช้แทนความหมายของข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
df	แทน ระดับขั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง (Sum of Square)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง (Mean Square)
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 หาค่าจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความต้องการศึกษาต่อ อาชีพผู้ปกครอง และ รายได้ของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 รวม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านตนเองและครอบครัว ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยฐานความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความต้องการศึกษาต่อ อาชีพผู้ปกครอง และ รายได้ของผู้ปกครอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 หาค่าจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความต้องการศึกษาต่อ อาชีพผู้ปกครอง และ รายได้ของผู้ปกครอง

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความต้องการศึกษาต่อ อาชีพผู้ปกครอง และ รายได้ของผู้ปกครอง

ข้อมูล	จำนวน(คน)	ค่าร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	102	42.5
1.2 หญิง	138	57.5
รวม	240	100.0
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
2.1 ต่ำกว่า 2.50	71	29.6
2.2 ตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป	169	70.4
รวม	240	100.0
3. ความต้องการศึกษาต่อ		
3.1 ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี	77	32.1
3.2 ระดับปริญญาตรีขึ้นไป	163	67.9
รวม	240	100.0
4. อาชีพของผู้ปกครอง		
4.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	53	22.1
4.2 รับจ้าง	135	56.3
4.3 ค้าขาย หรือเจ้าของกิจการ	52	21.7
รวม	240	100.0
5. รายได้ผู้ปกครองต่อเดือน		
5.1 ต่ำกว่า 10,000 บาท	112	46.7
5.2 ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป	128	53.3
รวม	240	100.0

จากตาราง 1 พบว่านักเรียนตอบแบบสอบถามทั้งหมด 240 คน ซึ่งมีนักเรียนหญิงตอบแบบสอบถามมากกว่านักเรียนชาย ส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป นักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อสูงกว่าระดับปริญญาตรีขึ้นไปมีจำนวนมากกว่านักเรียนที่ต้องการศึกษาต่อด้านต่ำกว่าปริญญาตรี ด้านอาชีพผู้ปกครอง ส่วนใหญ่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างมากกว่าประกอบอาชีพรับราชการ และอาชีพค้าขาย หรือเจ้าของกิจการ โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยรวม และรายด้าน

ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเห็นด้วย
1. ด้านตนเองและครอบครัว	4.00	0.58	มาก
2. ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ	4.18	0.53	มาก
3. ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ	3.98	0.64	มาก
รวม	4.05	0.51	มาก

จากตาราง 2 พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านตนเองและครอบครัว โดยรวม และรายข้อ

ด้านตนเองและครอบครัว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเห็นด้วย
1. เป็นอาชีพที่สร้างงานให้ตนเองและครอบครัว	4.23	0.76	มาก
2. เป็นอาชีพที่ช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจในครอบครัวได้	4.08	0.83	มาก
3. เป็นอาชีพที่ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น	4.18	0.94	มาก
4. เป็นอาชีพที่สามารถสร้างฐานะให้มั่นคงได้เร็วกว่าอาชีพอื่นๆ	3.81	1.06	มาก
5. เป็นอาชีพที่สามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลงกิจการได้ง่าย	3.68	0.93	มาก
6. เป็นอาชีพที่สามารถกำหนดระยะเวลาคุ้มทุนและกำไรได้	3.68	1.03	มาก
7. เป็นที่มีโอกาสเป็นผู้นำทางธุรกิจได้	3.69	1.24	มาก
8. เป็นอาชีพสุจริตที่สังคมยอมรับ	4.38	0.96	มาก
9. เป็นอาชีพที่รัฐบาลและหน่วยงานอื่นๆให้ความร่วมมือและสนับสนุน	4.03	1.06	มาก
10. เป็นอาชีพที่เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน	4.04	1.00	มาก
11. เป็นอาชีพที่มีทางเลือกในการดำเนินงานได้เหมาะสมกับความสามารถ	4.24	0.78	มาก
12. เป็นอาชีพที่ทำงานโดยไม่ต้องกฏระเบียบ บังคับ เข้มงวด	3.85	1.06	มาก
13. เป็นอาชีพที่มีอิสระในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์และดำเนินงาน	4.10	0.93	มาก
รวม	4.00	0.58	มาก

จากตาราง 3 พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ ในด้านตนเองและครอบครัว และรายข้ออยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ โดยรวม และรายข้อ

ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเห็นด้วย
14. มีใจรักด้านธุรกิจ	4.12	0.84	มาก
15. มีค่านิยมและเจตคติที่ดีต่ออาชีพอิสระ	4.08	0.81	มาก
16. มีความกล้าเสี่ยงอย่างมีเหตุผล	3.94	0.85	มาก
17. มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง	4.06	0.85	มาก
18. มีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.23	0.80	มาก
19. มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจ/การทำงาน	4.23	0.80	มาก
20. มีความอดุสาหะในการทำงาน	4.23	0.77	มาก
21. มีมนุษยสัมพันธ์ดี	4.37	0.85	มาก
22. มีความซื่อสัตย์สุจริต	4.40	0.79	มาก
23. มีความเคารพต่อตนเองและผู้อื่น	4.16	0.98	มาก
24. มีความอิสระ ไม่ต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบที่เคร่งครัด	4.09	0.97	มาก
25. มีโอกาสใช้ความสามารถได้เต็มศักยภาพ	4.25	0.82	มาก
26. มีอำนาจในการตัดสินใจด้วยตนเอง	4.19	0.90	มาก
27. มีคุณธรรม จริยธรรมในอาชีพ	4.35	0.89	มาก
28. ยึดมั่นในสัญญาการทำงาน	4.31	0.84	มาก
29. รู้จักใช้ทรัพยากรอย่างจำกัดรวมทั้งใช้เวลาว่างอย่างเป็นประโยชน์	4.17	0.75	มาก
30. ติดตามข่าวสารข้อมูล ช่องทางการประกอบอาชีพอย่างต่อเนื่อง	4.11	0.80	มาก
31. มีความสามารถในการแก้ปัญหา	4.04	0.75	มาก
32. มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล	4.15	0.90	มาก
รวม	4.18	0.53	มาก

จากตาราง 4 พบว่านักเรียนมีความเห็นด้วยต่อการประกอบอาชีพอิสระ ในด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการและรายข้ออยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ
โดยรวม และรายข้อ

ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเห็นด้วย
33. มีความรู้ความสามารถในการผลิตและบริการ	4.01	0.78	มาก
34. มีความรู้ในสินค้าและบริการของตนเอง	4.09	0.83	มาก
35. มีความรู้ในการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการตนเอง	3.92	0.87	มาก
36. มีความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการของตนเอง	3.97	0.91	มาก
37. มีความรู้ความสามารถในการจัดระบบงาน	3.93	1.02	มาก
38. มีความรู้ด้านการวางแผนงาน	3.89	0.94	มาก
39. มีความรู้ด้านการดำเนินงาน	3.94	0.91	มาก
40. มีความรู้ด้านการประสานงาน	3.99	0.90	มาก
41. มีความรู้ด้านการควบคุมและประเมินผล	4.07	0.85	มาก
42. มีความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิผู้บริโภค	3.90	0.92	มาก
43. มีความรู้ภาษาต่างประเทศ	4.12	0.99	มาก
44. มีความรู้และใช้คอมพิวเตอร์ได้	4.05	1.01	มาก
45. มีความรู้ด้านบัญชี	4.08	0.88	มาก
46. มีความสามารถในการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจ	3.93	0.90	มาก
47. ศึกษาค้นคว้าความรู้ในงานอาชีพที่ตนทำอยู่อย่างสม่ำเสมอ	4.11	0.89	มาก
48. มีความรู้และเข้าใจในการภาษีอากร	3.71	1.12	มาก
รวม	3.98	0.64	มาก

จากตาราง 5 พบว่านักเรียนมีความเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ ในด้านความรู้
พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ และรายข้ออยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามเพศ

ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบ อาชีพอิสระ	ชาย		หญิง		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านตนเองและครอบครัว	3.98	0.62	4.02	0.54	-0.52	.60
2. ด้านคุณลักษณะของ ผู้ประกอบการ	4.17	0.60	4.19	0.48	-0.39	.70
3. ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็น ในการประกอบอาชีพอิสระ	3.91	0.74	4.04	0.55	-1.50	.14
รวม	4.01	0.56	4.08	0.46	-0.97	.34

จากตาราง 6 พบว่า นักเรียนที่เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ
โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ	คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50		คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านตนเองและครอบครัว	3.90	0.67	4.04	0.53	-1.72	.09
2. ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ	4.00	0.60	4.26	0.48	-3.54**	.00
3. ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ	3.72	0.71	4.09	0.58	-4.17**	.00
รวม	3.87	0.58	4.13	0.45	-3.29**	.10

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป เห็นด้วยกับคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระมากกว่านักเรียน ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50 ส่วนด้านตนเองและครอบครัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามความต้องการศึกษาต่อ

ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบ อาชีพอิสระ	ระดับต่ำกว่า ปริญญาตรี		ระดับปริญญาตรี ขึ้นไป		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านตนเองและครอบครัว	3.96	0.54	4.02	0.59	-0.77	.45
2. ด้านคุณลักษณะของ ผู้ประกอบการ	4.07	0.61	4.24	0.49	-2.25*	.03
3. ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็น ในการประกอบอาชีพอิสระ	3.83	0.74	4.05	0.57	-2.55*	.01
รวม	3.96	0.55	4.10	0.48	-2.15*	.03

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 พบว่า นักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีขึ้นไปเห็นด้วยกับคุณลักษณะผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ มากกว่านักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนด้านตนเองและครอบครัว นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
1. ด้านตนเองและครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	2	2.63	1.32	4.09*	.02
	ภายในกลุ่ม	237	76.40	0.32		
	รวม	239	79.03			
2. ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.09	0.04	0.15	.86
	ภายในกลุ่ม	237	67.68	0.29		
	รวม	239	67.77			
3. ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.36	0.18	0.44	.65
	ภายในกลุ่ม	237	97.43	0.41		
	รวม	239	97.79			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.20	0.10	0.39	.68
	ภายในกลุ่ม	237	60.79	0.26		
	รวม	239	60.99			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 พบว่านักเรียนที่อาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านตนเองและครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านตนเองและครอบครัว ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกอาชีพของผู้ปกครอง

อาชีพของผู้ปกครอง	$\bar{x}$	รับจ้าง	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	ค้าขายหรือ เจ้าของกิจการ
		3.91	4.09	4.14
รับจ้าง	3.91	-	0.18*	0.23*
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	4.09	-	-	0.05
ค้าขายหรือเจ้าของกิจการ	4.14	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 พบว่านักเรียนผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขายหรือเจ้าของกิจการ มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระด้านตนเอง และครอบครัวสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่ที่เหลือ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง

ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ	ต่ำกว่า 10,000 บาท		ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านตนเองและครอบครัว	3.91	0.61	4.08	0.53	-2.37*	.02
2. ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ	4.18	0.54	4.19	0.53	-0.22	.83
3. ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ	3.99	0.62	3.97	0.66	0.18	.86
รวม	4.02	0.52	4.08	0.50	-0.89	.37

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 พบว่า นักเรียนที่มีรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักเรียนที่มีรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ ด้านตนเองและครอบครัวอิสระ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยจำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความต้องการศึกษาต่ออาชีพของผู้ปกครอง และ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 ของโรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม จังหวัดนนทบุรี จำนวนทั้งสิ้น 400 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 ของโรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม จังหวัดนนทบุรี ได้มาโดยการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งมีความเชื่อมั่น 90% ความคลาดเคลื่อน $\pm 10\%$ (ศิริชัย กาญจนวาสี. 2537: 106) โดยได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 240 คน

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. นักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
4. นักเรียนที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
5. นักเรียนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 240 ฉบับ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านตนเองและครอบครัว ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ โดยแบ่งคำถามแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม จังหวัดนนทบุรี โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 17 – 18 พฤศจิกายน 2547 แล้วนำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ ได้แบบสอบถามจำนวน 240 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยกระทำการประมวลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences) โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างโดยการหาค่าความถี่และร้อยละ
2. วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมและรายด้านและรายข้อ

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน ระหว่างกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความต้องการศึกษาต่อ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง โดยใช้สถิติค่าที (t-test)

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน ตามอาชีพของผู้ปกครอง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance)

5. เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้ LSD (Fisher's Least Significant Different)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยสรุปผลดังต่อไปนี้

1. นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระโดยรวม รายด้าน และรายข้อ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน ด้านตนเองและครอบครัว ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ ปรากฏผลดังนี้

2.1 นักเรียนที่เพศต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวมและด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านตนเองและครอบครัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 นักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวม และด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านตนเองและครอบครัว แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 นักเรียนที่อาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวม และด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านตนเองและครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากผลการเปรียบเทียบ พบว่านักเรียนผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และนักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขายหรือเจ้าของกิจการ มีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระด้านตนเอง และครอบครัวสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่ที่เหลือ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 นักเรียนที่มีรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวม และด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านตนเองและครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระโดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม จังหวัดนนทบุรี มีบิดามารดา หรือผู้ปกครองของนักเรียน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างเป็นพนักงานในบริษัท ห้างร้าน นักเรียนจึงได้เรียนรู้ทางการประกอบอาชีพโดยผ่านทางครอบครัว จากการอบรมเลี้ยงดู หรือจากการเลียนแบบความคิดของบุคคลในครอบครัว อิทธิพลทางการประกอบอาชีพของผู้ปกครองจึงมีส่วนด้านความคิดที่ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพอิสระว่าเป็นอาชีพที่ท้าทายความสามารถ เป็นอาชีพที่น่าสนใจ มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี เป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับจากสังคมว่าเป็นอาชีพหนึ่งที่มีคุณค่า สามารถทำประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการ ครอบครัว สังคมและประเทศชาติได้ นอกจากนี้นักเรียนยังมีความคิดต่อคุณลักษณะของผู้ประกอบอาชีพอิสระว่าเป็นผู้มีความกระตือรือร้น และตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา มีการเตรียมตัวในการทำงาน และทันต่อการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้มีความอุตสาหพยายาม มีความรับผิดชอบสูง ซึ่งการที่นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ ดังกล่าว ย่อมเป็นนิมิตที่ดีต่อการสร้างงานอาชีพอิสระให้เพิ่มขึ้น ดังที่เจียรนัย ทรงชัยกุล (2533 : 23) กล่าวว่าอาชีพอิสระเป็นอาชีพสุจริตที่ผู้ประกอบการสร้างงานขึ้นมาเอง โดยตนเองเป็นเจ้าของกิจการ และเป็นผู้ดำเนินการรวมทั้งรับผิดชอบโดยตรง นักเรียนมีความเข้าใจต่อผลที่เกิดจากการได้ประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีฐานะดี และมีความมั่นคงในอนาคตที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัวซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิถีทางในการประกอบอาชีพของตนเองและครอบครัว และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมสมุทร มุ่งสันติ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยอีสานใต้ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระโดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

อุตสาหกรรมพยายาม มีความรับผิดชอบสูง ซึ่งการที่นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระ ดังกล่าว ย่อมเป็นนิมิตที่ดีต่อการสร้างงานอาชีพอิสระให้เพิ่มขึ้น ดังที่เจียรนัย ทรงชัยกุล (2533 : 23) กล่าวว่าอาชีพอิสระเป็นอาชีพสุจริตที่ผู้ประกอบการอาชีพสร้างงานขึ้นมาเอง โดยตนเองเป็นเจ้าของกิจการ และเป็นผู้ดำเนินการรวมทั้งรับผิดชอบโดยตรง นักเรียนมีความเข้าใจต่อผลที่เกิดจากการได้ประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีฐานะดี และมีความมั่นคงในอนาคตที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัวซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ในการประกอบอาชีพของตนเองและครอบครัว และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมสมุทร มุ่งสันติ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยอีสานใต้ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระโดยรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน ด้านตนเอง และครอบครัว ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ และด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ ปรากฏผลดังนี้

2.1 นักเรียนที่เพศต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งเพศหญิง หรือเพศชาย อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา และสิ่งแวดล้อมจากการเลี้ยงดูคล้ายคลึงกัน ระดับความคิดความรู้สึก จึงไม่แตกต่างกันมากนัก จึงมีความคิดเห็นเป็นกลางต่อการประกอบอาชีพอิสระ ซึ่งสอดคล้องกับงานของ ชีระพร อูวรรณโณ (2529 : 17) กล่าวว่ากลุ่มต่าง ๆ ในโรงเรียน คือ ครู และเพื่อนมีอิทธิพลในการสร้างความคิดเห็นซึ่งมีแนวโน้มที่จะสอดคล้องตามกลุ่มซึ่งอยู่ในวัยเดียวกัน จึงส่งผลให้นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพอิสระไม่แตกต่างกัน

2.2 นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวม และด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความสนใจที่จะเลือกประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง มีความมั่นคงสูง มีความกระตือรือร้น มีการเพิ่มพูนความรู้ให้ตนเองเท่าที่ควร จึงทำให้นักเรียนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประมวล วิทยากร (2520 : 122-123) ศึกษาค่านิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์ พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีค่านิยมในอาชีพด้านความมีอำนาจ การเป็นผู้นำ และด้านความสามารถมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และต่ำ

2.3 นักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวม และด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อระดับปวช. และปวส. เป็นนักเรียนที่มีความมุ่งมั่นที่จะเรียนในสายวิชาชีพ เพราะคิดว่าตนเองไม่สามารถเรียนในสายสามัญได้ และส่วนใหญ่เป็นนักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ ส่วนนักเรียนที่มีความต้องการศึกษาต่อระดับระดับปริญญาตรีขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างสูง จึงทำให้สามารถมองภาพของขั้นตอนและการนำความรู้มาใช้ในการประกอบอาชีพอิสระได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า

2.4 นักเรียนที่อาชีพของผู้ปกครองต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ โดยรวม และด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองของนักเรียนไม่ว่าจะประกอบอาชีพอะไร มีความต้องการให้บุตรหลานประกอบอาชีพอิสระใดก็ได้ที่สามารถเลี้ยงดูตนเองได้ในภายภาคหน้า และระบบการศึกษาในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไป นักเรียนได้รับประสบการณ์ เกี่ยวกับอาชีพมากขึ้นและมีหลากหลายอาชีพ ทำให้การตัดสินใจในทางเลือกประกอบอาชีพเป็นไปตามความต้องการของตนเอง อีกทั้งนักเรียนอยู่ในสถานศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกคล้ายคลึงกันถูกหล่อหลอมจากครูผู้สอน และ เพื่อนภายในสถานศึกษาเดียวกัน จึงส่งผลให้ นักเรียนมีความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของธนาภรณ์ ญาณพิทักษ์ (2537 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ทศนคติต่ออาชีพอิสระของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน

2.5 นักเรียนที่มีรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระโดยรวม และด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ไม่ว่าผู้ปกครองจะมีรายได้ต่อเดือนเท่าไรก็ตามมีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ เมื่อจบการศึกษาแล้วจะได้ออกมาประกอบอาชีพอิสระตามความรู้ความสามารถของตัวนักเรียนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมสมุท มุ่งสันติ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยอีสานใต้ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. โรงเรียนควรจัดให้นักเรียนได้ฝึกอาชีพที่นักเรียนสนใจเพื่อเตรียมความพร้อม
2. ผู้สอนควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักเรียนสามารถวิเคราะห์ ความรู้ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และสำรวจบุคลิกภาพของตนเอง ให้สอดคล้องกับอาชีพที่ต้องการเลือก
3. โรงเรียนควรจัดโครงการฝึกอบรมหรือเพิ่มความสามารถพิเศษให้กับนักเรียน โดยเชิญผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีประสบการณ์ มาพูดคุยกับนักเรียนในเรื่องของการประกอบอาชีพอิสระ
4. กระตุ้นให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อเพิ่มโอกาส ทักษะ ความสามารถ นอกหลักสูตรที่สามารถส่งเสริมการประกอบอาชีพได้และเปิดโอกาสให้ นักเรียนเตรียมความพร้อมทางด้านต่างๆ เป็นการเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ให้กับนักเรียน

ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเลือกประกอบอาชีพอิสระ เช่น ภูมิลำเนา ค่านิยม เพื่อน อิทธิพลของเทคโนโลยีใหม่ ๆ
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เช่น มัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อจะได้ทราบถึงความเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามที่ศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2542). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535-2539. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- เจียรนัย ทรงชัยกุล. (2533). เอกสารการสอนชุดวิชาการแนะแนวในระดับมัธยมศึกษา หน่วยที่ 1-7. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เจลิยว บุรีภักดี และคณะ. (2529). “แนวโน้มนำการทำงานของเยาวชนไทย สรุปผลการวิจัยเชิงสำรวจทั่วประเทศ พ.ศ.2529,” โครงการศึกษาเกี่ยวกับงานสำหรับเยาวชนในและนอกระบบโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์
- दनัย เทียนพุด. (2531). ความเป็นผู้ประกอบการ : จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์. 11(43) 26-30 ธันวาคม.
- ทิพย์วัน ถือคำ. (2532 - 2533, ธันวาคม-มกราคม). “บทบาทของครูแนะแนวต่อการสร้างเจตคติในการประกอบอาชีพอิสระ,” แนว. 24(126) : 43-44.
- ธนาภรณ์ ญาณพิทักษ์. (2535). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธีระพร อูวรรณโน. (2529). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิคม จันทรวิฑูร. (2530). เยาวชนกับการศึกษา...เพื่อให้มีงานทำ “แรงงานสัมพันธ์” 29 (1) : 8 ; มกราคม – กุมภาพันธ์.
- นิรมล รุ่งปัจฉิม. (2531). การเลือกระบบประกอบอาชีพของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ประดิษฐ์ ชาสสมบัติ และผาสุก พงษ์ไพจิตร. (2530). เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง การส่งเสริมการทำงานนอกระบบในเมือง. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

- ประยูร ศรีประสาธน์ และศิริพรรณ ชุมนุม. (2532). "โลกของอาชีพและการประกอบอาชีพอิสระ," เอกสารการสอนชุดวิชา การจัดระบบการสอนการทำงานและอาชีพ. หน้า 620-659. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประมวล วิทยาการ. (2520). คำนิยมในอาชีพและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล จังหวัดนครสวรรค์. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประเสริฐ ศรีวิเศษ. (2530). การนำเสนอโปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพื้นที่ชายฝั่งตะวันออก. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2529). เอกสารประกอบการสอนวิชาแนะแนว 515. ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- มุสดี รุมาคม และเกศินี วิฑูรชาติ. (2529). การบริหารธุรกิจขนาดย่อม. กรุงเทพฯ : คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มหาวิทยาลัย, ทบวง. (2526). แนวโน้มการทำงานของเยาวชนไทย สรุปผลการวิจัยเชิงสำรวจทั่วประเทศปี 2526 โครงการพัฒนาการศึกษาอาชีวศึกษาทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มารศรี กองเกตุ. (2524). ผลของทัศนคติระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ของบิดามารดาที่มีต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร. . วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- ยาใจ แสงศักดิ์. (2533). "ทัศนเรื่องการศึกษากับอาชีพ," วารสารแนะแนว. 24 (4) : 29 : มิถุนายน- กรกฎาคม 2533.
- เยาวเรศ ไหลอุดม. (2541). ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความต้องการประกอบอาชีพอิสระของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วิชาการ, กรม. (2530). รายงานการวิเคราะห์คุณลักษณะบางประการของผู้ผู้ประสบผลสำเร็จในอาชีพอิสระ. กรุงเทพฯ : ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีสง่า กรรณสูตร และสาโรช บัวศรี. (2521). การศึกษาเพื่อการทำงานและอาชีพ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

- สมศักดิ์ เศรษฐการ. (2545). คุณลักษณะและทัศนคติต่อการประกอบอาชีพอิสระของ นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา).
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- สมสมุทร มุ่งสันติ. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ สหวิทยาลัยอีสานใต้. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา).
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สัญญา จัดตานนท์. (2527). “แนวโน้มของการประกอบอาชีพอิสระในประเทศไทย,”
 สังคมศาสตร์. 2(12) : 11-12.
- สามัญศึกษา, กรม. (2535 ค). คู่มือผู้บริหารการประกอบอาชีพอิสระเพื่อการมีรายได้ระหว่าง
 เรียนของนักเรียน. สุพรรณบุรี : โรงพิมพ์เซ็นทรัลมีเดีย.
- สายัณห์ จันทร์วิภาสวงศ์. (2530). “แนวคิดในการส่งเสริมอาชีพอิสระเพื่อแก้ปัญหาการ
 ว่างงาน,” ในเอกสารประกอบการสอนชุดโครงการศูนย์ศึกษาและทดลองการประกอบ
 อาชีพอิสระของบัณฑิต. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. (2529). การแนะแนวอาชีพในสถาบันศึกษา. กรุงเทพฯ :
 ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2527). การศึกษากับปัญหาการมีงานทำในประเทศกำลังพัฒนา.
 กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุมาลี สุมาลย์. (2546). ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับ.
 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทวิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี.
 ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุรเดช วิเศษสุการ. (2530). ข้อคิดในการทำงานเพื่อมุ่งจุดเน้น 7 ประการของกรม
 อาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานโครงการพัฒนาคุณภาพอาชีวศึกษา
 กรมอาชีวศึกษา.
- สุริพร ศรีทองกิตติกุล. (2521). ความสนใจทางด้านอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
 ตอนต้น โรงเรียนปากน้ำวิทยาคม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุรพล เพิ่มผล. (2531). ลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษา
 คณะวิชาวิทยาการจัดการ ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.

- Dobbins, Loy Henderson. (1969). "Educational and Occupational Aspirations and Expectations of High School Senior Boys in Five Louisiana Parishes," Dissertation Abstracts. 29 (2) : A P. 2958-2959.
- Eddy, V.S. (1969, March). "The Influence of Selected Factors on the Vocational Choices of Vocational Agricultural Students in Louisiana," Dissertation Abstracts. P. 2958-2959.
- Ginzberg, Ele. (1974). Counseling for career Development. Boston : Houghton Mifflin.
- Holland, John L. (1973). The psychology of Vocational Choice. Blaisdell Publishing company.
- Super, Donald E. (1973). The psychology of Career. New York. : Harper and Brothers.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนนนทบุรีวิทยาคมจังหวัดนนทบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดประสงค์ เพื่อต้องการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนนทบุรีวิทยาคมจังหวัดนนทบุรี มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน

2. คำตอบของนักเรียนจะไม่มีผลกระทบต่อนักเรียนในด้านผลการเรียนอย่างใดทั้งสิ้น แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการนำผลมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเรียนการสอน และการจัดแนวทางส่งเสริมอาชีพแก่นักเรียน จึงขอให้นักเรียนตอบให้ตรงกับความรู้สึก หรือความคิดเห็นของตนให้มากที่สุด

3. ขอให้นักเรียนตอบแทนสอบถามให้ครบทุกตอนทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ผลจากการประเมินครั้งนี้ จะนำไปใช้ในการวิจัยทางการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนนนทบุรีวิทยาคม

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามความเป็นจริง

1. เพศ

- ☐ เพศชาย
☐ เพศหญิง

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (คะแนนเฉลี่ยสะสมในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547)

- ☐ คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.50
☐ คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป

3. ความต้องการศึกษาต่อ

- ☐ ระดับ ต่ำกว่าปริญญาตรี
☐ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

4. ผู้ปกครองของนักเรียนประกอบอาชีพใด

- ☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
☐ รับจ้าง
☐ ค้าขาย หรือ เจ้าของกิจการ

5. รายได้ของผู้ปกครองอยู่ในระดับใด (โดยยึดตามผู้มีรายได้หลักของครอบครัว)

- ☐ ต่ำกว่า 10,000 บาท
☐ ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความที่ละข้อ แล้วพิจารณาตอบให้ตรงตามความคิดเห็น ความรู้สึกของนักเรียนให้มากที่สุด โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่องที่เห็นด้วยซึ่งกำหนดไว้ 5 ระดับคือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด

ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
ด้านตนเองและครอบครัว					
1. เป็นอาชีพที่สร้างงานให้ตนเองและครอบครัว.....					
2. เป็นอาชีพที่ช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจในครอบครัวได้.....					
3. เป็นอาชีพที่ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น.....					
4. เป็นอาชีพที่สามารถสร้างฐานะให้มั่นคงได้เร็วกว่าอาชีพอื่นๆ.....					
5. เป็นอาชีพที่สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกิจการได้ง่าย.....					
6. เป็นอาชีพที่สามารถกำหนดระยะเวลาคุ้มทุนและกำไรได้.....					
7. เป็นที่มีโอกาสเป็นผู้นำทางธุรกิจได้.....					
8. เป็นอาชีพสุจริตที่สังคมยอมรับ.....					
9. เป็นอาชีพที่รัฐบาลและหน่วยงานอื่นๆให้					
9. ความร่วมมือและสนับสนุน.....					
10. เป็นอาชีพที่เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจในยุคปัจจุบัน.....					
11. เป็นอาชีพที่มีทางเลือกในการดำเนินงานได้เหมาะสมกับความสามารถ.....					
12. เป็นอาชีพที่ทำงานโดยไม่ต้องกฎระเบียบ บังคับ เข้มงวด.....					
13. เป็นอาชีพที่มีอิสระในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์และดำเนินงาน.....					

ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
ด้านคุณลักษณะของผู้ประกอบการ					
14. มีใจรักด้านธุรกิจ...../					
15. มีค่านิยมและเจตคติที่ดีต่ออาชีพอิสระ...../					
16. มีความกล้าเสี่ยงอย่างมีเหตุผล...../					
17. มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง...../					
18. มีความเชื่อมั่นในตนเอง...../					
19. มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจ/การงาน.....					
20. มีความอุสาหะในการทำงาน...../					
21. มีมนุษยสัมพันธ์ดี...../					
22. มีความซื่อสัตย์สุจริต...../					
23. มีความเคารพต่อตนเองและผู้อื่น...../					
24. มีความอิสระ ไม่ต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบที่เคร่งครัด.....					
25. มีโอกาสใช้ความสามารถได้เต็มศักยภาพ.....					
26. มีอำนาจในการตัดสินใจด้วยตนเอง...../					
27. มีคุณธรรม จริยธรรมในอาชีพ.....					
28. ยึดมั่นในสัญญาการทำงาน.....					
29. รู้จักใช้ทรัพยากรอย่างจำกัดรวมทั้งใช้เวลาว่างอย่างเป็นประโยชน์.....					
30. ติดตามข่าวสารข้อมูล ช่องทางการประกอบอาชีพอย่างต่อเนื่อง.....					
31. มีความสามารถในการแก้ปัญหา.....					
32. มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล.....					

ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
ด้านความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอิสระ					
33. มีความรู้ความสามารถในการผลิตและบริการ.....					
34. มีความรู้ในสินค้าและบริการของตนเอง...✓					
35. มีความรู้ในการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการตนเอง.....					
36. มีความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการของตนเอง.....					
37. มีความรู้ความสามารถในการจัดระบบงาน✓					
38. มีความรู้ด้านการวางแผนงาน.....✓					
39. มีความรู้ด้านการดำเนินงาน.....✓					
40. มีความรู้ด้านการประสานงาน.....✓					
41. มีความรู้ด้านการควบคุมและประเมินผล...✓					
42. มีความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิผู้บริโภค.....					
43. มีความรู้ภาษาต่างประเทศ.....✓					
44. มีความรู้และใช้คอมพิวเตอร์ได้.....✓					
45. มีความรู้ด้านบัญชี.....✓					
46. มีความสามารถในการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจ.....					
47. ศึกษาค้นคว้าความรู้ในงานอาชีพที่ตนทำอยู่อย่างสม่ำเสมอ.....					
48. มีความรู้และเข้าใจในการภาษีอากร.....✓					

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/1๙๕๐๒

บัณฑิตวิทยาลัย

67

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖๕ ตุลาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางอารีรัตน์ พันธุ์โยธิน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม จังหวัดนนทบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตนะ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 240 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม จังหวัดนนทบุรี ในระหว่างเดือนตุลาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางอารีรัตน์ พันธุ์โยธิน ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 คอ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-5882827 มือถือ 01-4477247

ที่ ศธ 0519.12/๐๕๐๖

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๖ ตุลาคม 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนันทบุรีพิทยาคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางอารีรัตน์ พันธุ์โยธิน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนันทบุรีพิทยาคม จังหวัดนันทบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 240 คน ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการประกอบอาชีพอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนันทบุรีพิทยาคม จังหวัดนันทบุรี ในระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางอารีรัตน์ พันธุ์โยธิน ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-5882827 มือถือ 01-44772471

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ้มไทย อาจารย์ภาควิชาบริหารธุรกิจ
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์ อาจารย์ภาควิชาบริหารธุรกิจ
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ไขศรี พานิกุล อาจารย์ 2 ระดับ 7
โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ – นามสกุล	นางอารีรัตน์ พันธุ์โยธิน
วัน เดือน ปีเกิด	17 มีนาคม 2497
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	40/3675 หมู่ 1 ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 7
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม 68/1 หมู่ 9 ถนนติวานนท์ ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2516	ปวช. จากวิทยาลัยพณิชยการพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. 2518	ปวส. จากวิทยาลัยเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดนครราชสีมา
พ.ศ. 2527	ค.บ. (วิชาเอกประถมศึกษา) จากวิทยาลัยครูพระนคร
พ.ศ. 2547	กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร